

KOPSOĻĪ

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2013. gada februāris nr. 2 (1029)

www.lns.lv

Iznāk no 1954. gada

ŠAJĀ NUMURĀ

Pārsteidzoši labi jaunieši – ievērojami palielinājusies tulku saime. Tāpēc šoreiz šis fakts ir „KS” uzmanības centrā – **1.**

Par jūsu iespējām surdotulku pakalpojumu izmantošanā uz jautājumiem atbild Sandra Gerenovska un Edgars Vorslovs – **8. – 9.**

Par tulku atestācijas rezultātiem uzzināsi – **10.**

Ar pašiem tulkiem varat iepazīties viņu fotogalerijā – **11.**

Jūsu zināšanai vēl dažas oficiālas ziņas: LNS vadības darbs, grupu sapulces, valdes sēdes. – **2. – 3.**

Bez svētkiem nevar! Arī tiem sava vieta – lasiet par LNS gada noslēguma norisi – **4. – 5.**; jauniešu organizācijas desmitgadi – **1., 6. – 7.**; intervijas ar Gada sportistiem – **15.**

Sarunu par dzīvi „KS” šoreiz risina ar cilvēku, kuram darba nekad netrūkst, – ar Ēvaldu Grabežu – **12.**

Bet tuvojošās Mīlestības dienas priekšvakarā pārdomās par šo tēmu dalās trīs jauki pāri – **14.**

Pēdējā lappuse kā vienmēr kaut ko ziņo, kaut kur aicina, kādus sveic, no dažiem atvadās uz mūžu...

Bet mēs „KS” lappusēs tiksimies atkal tieši pēc mēneša! Pricēsimies, ja arī, jūs, lasītāji, iesūtīsiet pārdomas, notikumu aprakstus, mūsu darba vērtējumus.

Galvenā redaktore:
ILZE KOPMANE
Datormakets:
JURIS GRUNDULIS

Iespiests: SIA "ELPA - 2"

Nākamais numurs
4. martā

TULKU VARĒS IZMANTOT VISUR

INESE IMMURE NO KOPSOLI ARHĪVA

2013. gads Latvijas nedzirdīgiem cilvēkiem iezīmēsies ar plašāku pieejamību zīmju valodas tulka pakalpojumam. To saņemšanu regulē jaunie MK noteikumu Nr. 1472 Kārība, kādā Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīgīdzekļus – tiftotehniku un surdotehniku grozījumi, kas pieņemti 2012. gada 18. decembrī un stājas spēkā ar šā gada 1. janvāri.

Grozījumi nosaka, ka LNS nodrošina tulka pakalpojumu nedzirdīgiem cilvēkiem līdz 120 stundām gadā saskarsmes nodrošināšanai ar fiziskām un juridiskām personām, nepārsniedzot tam paredzētos valsts budžeta līdzekļus. Grozījumi arī nosaka, ka pirmām kārtām surdotulka pakalpojumu sniedz tiem, kam tie nepieciešami:

1. ārkārtas situācijās;
2. ārstniecības pakalpojumu saņemšanai;
3. darbā iekārtošanās vai ar darba tiesiskajām attiecībām saistītu jautājumu kārtīšanai;
4. tālākizglītības kursiem.

Jaunā situācija radījusi daudz jautājumu nedzirdīgo vidū. „Kopsolī” lūdza uz tiem atbildēt LNS SIA *Rehabilitācijas centrs* vadītāju Sandru Gerenovsku, kas ir atbildīga par surdotulka pakalpojuma nodrošināšanu un Valsts deleģēto sociālo pakalpojumu vadības nodaļas vadītāju Edgaru Vorslovu, kas ir atbildīgs par šī pakalpojuma administratīvā procesa nodrošinājumu, likumdošanas un normatīvo aktu ievērošanu, sniedzot pakalpojumu, un pārtrauga tā kvalitatīvo prasību izpildes nodrošinājumu.

Tālāk lasiet 8. lpp.

ŠOGAD LNJO APRIT 10 GADI

IVARS KALNIŅŠ NO LNJO ARHĪVA UN PERSONISKĀ ARHĪVA

Tolaik, 2003. gadā, Latvija bija pirmā, kurā starp bijušajām padomju valstīm tika nodibināta sava nedzirdīgo jauniešu organizācija. Desmit gados tā piedzīvojusi dažādus laikus, vienbrīd lielu izaugsmi, savu reizi lejupslīdi, bet turpinājusi darboties. Šajā desmitgadē jauniešu organizāciju vadījuši četri prezidenti, kuri piekrita dalīties atmiņās un pārdomās.

Tālāk lasiet 6. lpp.

SĀKUŠĀS GRUPU PĀRVĒLĒŠANU SAPULCES

IVARS KALNIŅŠ NO VALMIERAS RB ARHĪVA

Ar šo rakstu „KS” sāk informēt sēriju par notikušām grupu sapulcēm. Tālāk sekos informācija par biedrību konferencēm un kopsapulcēm, kurās izvirzīs delegātus uz LNS kongresu, kas notiks 17. – 18. augustā.

Grupu sapulces notiek jau no 2012. gada oktobra. Kā pirmās sanāca **VALMIERAS** biedrības grupas, par tām ziņo Valmieras biedrības priekšsēdētāja Dace Lāce.

CĒSU grupas sapulcē (27.10) no 19 biedriem ieradās 11. Grupas vadītāja Līga Ķuze atskaitījās par paveikto darbu. Biedriem sūdzību nebija, un klātesošie vienbalsīgi ievēlēja Līgu Ķuzi atkārtoti par Cēsu grupas vadītāju.

LIMBAZU grupas sapulcē (3.11) no 14 biedriem ieradās 8 biedri. Sapulci vadīja grupas priekšsēdētāja Anita Šņepste. Viņa atzina, ka biedri cits no cita dzīvo patālu, tāpēc, maz pasākumu organizēti kopīgi. Tikai vasarā tos vieglāk organizēt Tūjā pie jūras. Viņa apciemojusi katru biedru mājās, sniedzot nepieciešamo palīdzību. Biedri ļoti labi atsaucās par Anitu un par grupas vadītāju ievēlēja viņu atkārtoti.

Uz **VALMIERAS** grupas sapulci (10.11) no 78 biedriem ieradās 56 biedri. To vadīja grupas priekšsēdētāja Irina Jirgensone. Grupā netiek organizēti atsevišķi pasākumi, jo biedri vienmēr piedalās kluba pasākumos. Debatēs Nadežda Jefremova aicināja jauniešus iesaistīties pašdarbībā un izteica priekšlikumu pārdot daļu zemes ap klubu, ja LNS ir finansiālas grūtības. Biedrībai vajag jaunu datoru publiskai lietošanai. Marta Ļebedeva ierosināja piešķirt Valmieras RB Goda biedra nosaukumu Ivetai Lācei-Miezītei, bet Dace Lāce – piešķirt to N. Jefremovai. I.Lāce-Miezīte atteicās pieņemt šo priekšlikumu, jo vēlas izstāties no LNS biedru rindām.

Grupas darbu biedri novērtēja apmierinoši un par Valmieras grupas vadītāju atkārtoti ievēlēja I. Jirgensoni.

Arī **PLAVIŅU** biedrības divās grupās jau notikušas priekšvēlēšanu sapulces. Par tām ziņo biedrības vadītājs Ainārs Osma-

nis. **PLAVIŅU** grupas sapulcē (22.12) tās vadītājs A. Osmanis informēja par darbu divos gados un atzina, ka tas pilnībā saplūdis ar biedrības darbu, jo biedrība un grupa atrodas vienā vietā un cilvēki, kas piedalās pasākumos ir tie paši. Klātesošie par grupas vadītāju atkārtoti ievēlēja A. Osmani.

LĪVĀNOS (14.01) pēc grupas vadītāja Viktora Mauriņa atskaites A. Osmanis atzina, ka līvānieši ir bijuši aktīvi. Par grupas vadītāju atkārtoti ievēlēja V. Mauriņu.

SMILTENES biedrības trīs grupās arī jau noorganizētas priekšvēlēšanu sapulces. Par tām informē šīs biedrības vadītāja Lida Šilinska.

GULBENES grupas sapulcē (13.11) nolemts tās darbību izbeigt, jo grupā samazinājās biedru skaits un neviens vairs nevēlējās uzņemties grupas vadītāja pienākumus. Grupa jau iepriekš nedarbojās aktīvi, bija arī ar telpām problēmas. Grupu vadīja Jeļena Avena.

JAUNPIEBALGĀ (8.12) par grupas vadītāju ievēlēja Sofiju Cīruli, par vietnieci – Anitu Mitrovsku. Būtisku ierosinājumu nebija.

ALŪKSNE (12.01) par grupas vadītāju atkārtoti ievēlēja Anitu Cepli, bet par vietnieci – Lauru Romani. Sapulcē tika apspriesti vairāki aktuāli jautājumi par mītnes vietu: vājš apgaismojums, telpas aukstas, jo LNS nav līdzekļu, lai nomainītu vecos logus. Dalībnieki izteikuši vēlmi pēc publiskā datora. Biedri izteicās par slidošiem subtitriem ziņās – pārāk īsa informācija! Ziņas pl. 18 ir īsākas nekā „Panorāmā”, kuru vajadzētu nodrošināt ar titriem. Subtitrus vajadzētu ieviest ne tikai LTV kanālos, bet arī LNT un TV3. **Smiltenes** grupas sapulce notiks 9. februārī.

RĪGAS BIEDRĪBAS LATGALES grupas pārvēlēšanas sapulce 12. janvārī nenotika nepietiekama biedru skaita dēļ un pārcelta uz 17. februāri. ▲

RĪGAS RB GRUPU SAPULCES

- **JELGAVAS** grupai – 16. 02 pl. 11, Sarmas ielā 4
- **JŪRMALAS** grupai – 2. martā pl. 12 Jūrmalas pilsētas muzejs, Tirgoņu iela 29, Majori
- **TUKUMA** grupai – 24 02 pl. 12 Talsu iela 20

Rīgā, Kandavas ielā 27, k/c „Rītausma”

- **KURZEMES** grupai – 9. 02 pl. 11
- **ZIEMEĻU** grupai – 16. 02 pl. 12
- **RĪGAS** rajona grupai – 16. 02 pl. 12
- **VIDZEMES** grupai – 16. 02 pl. 12
- **LATGALES** grupai – 17. 02 pl. 11

LNS VADĪBAS KALENDĀRS

ZIGMĀRS UNGURS

10. DECEMBRĪ (2012)

LNS prezidents Arnolds Pavlins piedalījās **Invalīdu lietu nacionālās padomes sēdē**, kurā debatēja par tehnisko palīgīdzekļu nodrošinājumu, invalīdu stāvvieta karšu lietojumu un citiem aktuāliem jautājumiem.

LM šajā sēdē informēja par nodrošinājumu ar tehniskajiem palīgīdzekļiem Latvijā (tas ir joprojām bēdīgs).

2013. gada laikā tiks gatavotas izmaiņas esošajos MK noteikumos par tehnisko palīgīdzekļu piešķiršanu.

18. DECEMBRĪ

Uzraudzības audits SIA LNS SPC

Arnolds Pavlins: „*SIA LNS SPC izstrādājis kvalitātes vadības sistēmu un ieguvis ISO 9001 sertifikātu. Pēc noteikumiem reizi gadā notiek uzraudzības audits, lai pārbaudītu, kā sistēma strādā. Auditam nebija būtisku aizrādījumu, bija ieteikums lielāku vērību pievērst izmantojamo tehnoloģiju savlaicīgai mērījumu precizitātes noteikšanai.*”

LNS viceprezidente Sandra Gerenovska piedalījās **Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas (VDEĀVK) organizētajā pasākumā**, kurā tika prezentēts pilnveidotais invaliditātes noteikšanas sistēmas modelis un plānotās izmaiņas invaliditātes noteikšanā ESF projekta „Darbaspēju vērtēšanas sistēmas pilnveidošana” ietvaros.

S. Gerenovska: „*Mans personīgais viedoklis par VDEĀVK prezentēto pilnveidoto invaliditātes noteikšanas sistēmas modeli ir šāds: tas ir pusfabrikāts, kas nav veidots, ņemot vērā cilvēku dažāda veida invaliditāti. Piemēram, nevar taču invaliditāti noteikt nedzirdīgajam ar tām pašām metodēm kā cilvēkiem ar intelektuāliem traucējumiem. Nedzirdīgajiem jāpiemēro vairāk vizuālas metodes, ievērojot viņu komunikācijas un uztveres spēju īpatnības.*”

19. DECEMBRĪ

LNS prezidents A. Pavlins piedalījās **Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas sēdē**, kurā diskutēja par cilvēku ar invaliditāti iekļaušanu darba tirgū, veidojot sociālos uzņēmumus.

Arnolds Pavlins: „*Jautājums faktiski ir par invalīdu nodarbinātības iespējām, jo sociālie uzņēmumi ir tikai viena no iespējām, kā risināt šo problēmu. Faktiski diskusijas par to notiek jau vismaz gadus 15 – 20. Nekas konkrēts darīts netiek, tikai bezgalīgas runas.*”

To es arī pateicu šajā sēdē. Lietas būtība, manuprāt, ir tā, ka neviens negrib (arī baidās) uzņemties reālu atbildību. Baidās pateikt acīmredzamo – šādi uzņēmumi brīvajā tirgū pastāvēt nevar. Vai nu mēs runājam par sociālām kategorijām, vai ekonomiskām.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Nevajag jaukt dažādas lietas kopā. Vai nu šiem uzņēmumiem ir valsts (pašvaldību) atbalsts, vai arī šo uzņēmumu nav. Un nav šo uzņēmumu Latvijā tikai tāpēc, ka šāda atbalsta – valsts pasūtījuma veidā nav. Nu un, kamēr nav, tikmēr mēs par tiem uzņēmumiem varam veidot visvisādas darba grupas, braukt pārņemt ārzemju pieredzi, diskutēt stundām, runāt gudras runas, bet nekas nenotiks arī turpmāk. Nākamreiz uz šādām diskusijām jāiet cilvēkam, kas tajās nav piedalījies visus iepriekšējos 20 gadus.”

17. JANVĀRĪ (2013)

LNS SIA Rehabilitācijas centra direktore S. Gerenovska un LNS Sociālā darba struktūras vadītājs Edgars Vorslovs apmeklēja konsultatīvo semināru „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”. Semināra mērķis – iepazīstināt ar jaunajām prasībām, kas stājusās spēkā no 2012. gada 15. decembra.

Sandra Gerenovska: „Seminārā iepazīnāties ar vispārējām prasībām sociālo pakalpojumu sniegšanā, no kurām daudzas mums jau bija zināmas. Iepazīnāties ar sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem un prasībām minēto pakalpojumu sniedzējiem. Personīgi no semināra biju gaidījusi vairāk kaut ko vēl nezināmu.” ▲

KULTŪRAS GADS UZSĀK GAITU

ZIGMĀRS UNGURS Ieva Vilciņa

Sācies jauns gads ar jauniem plāniem un pasākumiem, ar jaunām iecerēm... **Liepājnieki laikam šoreiz bija pirmie**, kas šajā gadā (5.01) pasteidzās sarīkot pasākumu „Sveiks, Jaunais gads!”. **Tas notika projekta „Klusuma pasaule” ietvaros.**

Viņiem sekoja pārējās biedrības gan ar tematiskiem, gan atpūtas un citiem pasākumiem, to skaitā arī vairākiem LNS projektu ietvaros – par visiem regulāri ziņots LNS mājaslapā un īss pārskats sniegts arī šī „KS” 13. lappusē.

Bet tālāk vēl par vienu jauku Jaungada saietu – arī „Rītausmā” pirmā lielākā ballīte notika 5. janvārī, un tā bija eglīte bērniem. Agrāk dalībnieki bija tikai no Rīgas, bet šoreiz saradās arī no citām biedrībām. Pasākums izvērtās ļoti jauks, jo īstu jampadraci sacēla „Rītausmas” daudzie pašdarbnieki, kas bija pārģērbušies par rūķiem. Savukārt vecāki aizrautīgi fotografēja un filmēja notiekošo. Videomateriālu par šo pasākumu var noskatīties arī LNS mājaslapā, videoziņu Nr. 172 videologā. ▲

BIEDRĪBU VALDES SĒDĒS

IVARS KALNIŅŠ

„KS” sniedz īsu ieskatu no biedrības valdes sēdēm par būtiskajiem jautājumiem, kas izlemti pagājušā gada nogalē.

RĒZEKNES biedrības valdes sēdē nolēma organizēt biedrības 33. konferenci 11. maijā. Apstiprināja viena biedra vēlmi izstāties no Rēzeknes biedrības un pāriet uz citu biedrību.

VALMIERAS biedrības sēdē apstiprināja trīs grupu pārvēlēšanas sapulces (Cēsu, Limbažu un Valmieras grupās) un 23 delegātus uz Valmieras biedrības konferenci 20. aprīlī. Izslēdza vienu biedru no biedru saraksta par LNS biedra naudas nemaksāšanu. Uzņēma jaunu biedru – Māru Nadziņu, bet viens biedrs izstājās no LNS. Apstiprināja arī pašvaldības 2012. gada dotācijas atlikuma un citu ziedojumu izlietojumu.

SMILTENES biedrības valdes sēdē apstiprināja Gulbenes grupas likvidēšanu. Šīs grupas 11 biedri pievienosies Alūksnes, Smiltenes un Jaunpiebalgas grupām. Uz Smiltenes biedrības 26. konferenci, kas notiks 20. aprīlī,

tiks izvirzīti 15 pārstāvji. Apstiprināts arī pašvaldību piešķirtā finansējuma izlietojums un atskaite.

KULDĪGAS biedrības valde nolēma saukt biedrības kopsapulci 27. aprīlī. Informēja, ka beiguši strādāt 2 darbinieki NVA subsidētās darbavietās, nolēma pieteikt jaunus darbiniekus šajā programmā.

DAUGAVPILS biedrības sēdē apstiprināti sapulču organizēšanas laiki: divām grupām – Teritoriālai – 16. februārī; „SIA „Dane”” – 22. martā; Daugavpils biedrības konference notiks 12. maijā.

RĪGAS biedrības valdes sēdē apstiprināja biedrības izdevumus un ieņēmumus: līdz 2012. gada līdz 7. decembrim no biedru naudas iekasēti 2790.30 Ls un no ziedojumiem – 158.50 Ls.

PLAVIŅU biedrības valde nolēma organizēt biedrības konferenci 11. maijā.

Arī dažās citu biedrību valdes sēdēs apstiprināta jaunā gada tāme, 1.ceturkšņa darba plāns u.c. ▲

LNS BIEDRĪBU PASĀKUMI

RĪGĀ

6., 13., 20., 27. 02 pl. 14 – IK "Nesteidzīgai atpūtai" pensionāriem

6., 13., 20., 27. 02 pl. 16 – Laikrakstu un žurnālu apskats

16. 02 pl. 15 „Senioru gads”

JELGAVĀ

14. 02 pl. 14 „Krāšņā čūska”

TUKUMĀ

17. 02 pl. 16 „Valentīndiena”

24. 02 pl. 16 „Sveču mēnesis”

D/C ĀBEĻZIEDS

7. 02 pl. 15 Vingrošana un dejošana

14., 21. 02 pl. 13 Rokdarbi, vingrošana un dejošana

28. 02 pl. 13 Infostunda, vingrošana un dejošana

VALMIERĀ

4. 02 pl. 14 Informācija par nedzirdīgo dzīvi

9. 02 pl. 14 Valmieras biedrībai – 66

11. 02 pl. 14 Pārrunas

28. 02 pl. 16 Tējas pēcpusdiena

KULDĪGĀ

6. 02 pl. 12 „Sveču mēnesis” (sveču pagatavošana, izstāde)

7., 14. 02 pl. 12 IK „Novusa draugi”

8. 02 pl. 12 Pelnu diena

13., 20., 27. 02 pl. 12 Informatīvā pēcpusdiena

16. 02 pl. 12 Valentīna dienas balle (ierasties sartos vai baltos tērpos, līdzī nemiēt groziņu)

23. 02 pl. 12 Vīriešu diena

LĪVĀNOS

11.02 pl. 10 Informatīvā diena

VENTSPILS

1., 28. 02 pl. 15 Laikrakstu un žurnālu apskats

2. 02 pl. 12 IK „Novuss”

7., 21. 02 pl. 15 Notikumi Latvijā un pasaulē

14. 02 pl. 14 „Valentīna diena”

23. 02 pl. 14 „Vīriešu diena”

LIEPĀJĀ

4., 18. 02 pl. 12 Pārrunas

4., 18. 02 pl. 13 Notikumi Latvijā un pasaulē

11. 02 pl. 14 Informācija par nedzirdīgo dzīvi

16. 02 pl. 19 Balle „2 in 1”

DAUGAVPILĪ

6. 02 pl. 16 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi

13. 02 pl. 16 Laikrakstu apskats

16. 02 pl. 14 Grupu sapulce “Teritoriālai”

28. 02 pl. 16 IK “Nezinīši”

RĒZEKNĒ

1., 8., 15., 22. 02 pl. 17.30 Veselīgā dzīvesveida atbalstītāji

9. 02 pl. 7 IK „Zelta zivtiņa” (cope)

16. 02 pl. 16 „Sirdslietu aģentūra”

PREIĻOS

8. 02 pl. 11 Informācijas diena

PLAVIŅĀS

16.02 pl. 12 Masku balle

SMILTENĒ

9. 02 pl.12 Grupu pārvēlēšanas sapulce

9. 02 pl. 14. Konkurss „Kura pankūka garšīgākā?” (līdzī nemiēt groziņu)

DAUDZ NOTIKUMU GADA NOSLĒGUMĀ

ZIGMĀRS UNGURS JURIS GRUNDULIS

Tradicionālais LNS gada noslēgums 2012 tradicionāli notika KC „Rītausma” un tikpat tradicionāli uz to pulcējās biedrību vadītāji, projektu darbinieki, LNS amatpersonas un aktīvisti. 15. decembra lielais pasākums noritēja pārdomāti un interesanti. Tajā piedalījās arī Latvijas Nedzirdīgo sporta federācija, godinot savus sportistus.

Vakara vadītāji šoreiz – **Māra Lasmane un Raivis Tīdemanis**. Ar priekšnesumiem klātesošos iepriecināja divi uzaicinātie dzirdīgo Tautas deju ansambļi „Vektors” un „Bānītis” un, protams, arī mūsu pašdarbnieki. Īpaši jāatzīmē viņu parādītais kustību uzvedums „Dzīve”. Tieši ar to viņi uzstājās gan Starptautiskajā nedzirdīgo teātra festivālā „Salvia” Tallinā, gan 6. Starptautiskajā nedzirdīgo kultūras festivālā „Effeta” Slovēnijā.

LNS prezidents **Arnolds Pavlins** savā ievadrunā pieminēja gada spilgtākos notikumus, uzsverot, cik nākamais gads būs nozīmīgs kā LNS kongresa gads un arī diemžēl kā gads, kad beidzas mūsu lielais projekts „Klusuma pasaule”. Viņš aicināja ar klusuma brīdi pieminēt 2012. gadā mūžībā aizgājušos biedrus. Tomēr prezidents uzsvēra, ka mūsu rindas nepaliek retākas, jo 2012. gadā LNS biedru saimi papildinājuši vairāk nekā trīsdesmit pieci jauni biedri.

LNS viceprezidente **Sandra Gerenovska** prezentēja kandidātus, kuri varētu pretendēt uz Gada cilvēka, Gada pašdarbnieka titulu, kā arī notikumus, no kuriem varētu izraudzīties Gada notikumu. Tomēr nebija obligāti savu kandidātu goda nosaukumam izraudzīties no šī saraksta, jo klātesošie varēja šajās nominācijās ierakstīt arī paši savus kandidātus un Gada notikumu. Lai dotu laiku cilvēkiem kārtīgi apdomāt, par ko balsot, turpinājās priekšnesumi.

LNS Informācijas centra darbinieki demonstrēja gada notikumu fotohroniku un pēc tam pārbaudīja publikas informētību ar nelielu viktorīnu. Tika uzdoti desmit jautājumi, piemēram, kurā datumā reģistrēta jaunākā LNS iestāde – LNS Rehabilitācijas centrs. Nedrīkstēja atbildēt tie, kuri saistīti ar attiecīgo notikumu. Pareizi atbildēja un

LNS prezidenta pasniegto balvu – lielu, krāsainu sienas kalendāru saņēma **Raisa Civkunova, Tatjana Urboniene, Ilona Liniņa, Elfa Zariņa, Līga Pauniņa, Ingūna Krama, Arta Birzniece – Siliņa, Ainārs Osmanis, Edgars Vorslovs un Regīna Radkeviča**.

Pēc tam sākās vakara galvenie notikumi. Balsu skaitīšanas komisija apkopoja balsojumus un izrādījās, ka par Gada notikumu kļuvis šovs „Krāsaini sapņi – 2”!

Teātris ir burvju zāles pret novecošanu. Lai tik režisori dod lomas!

Uz skatuves aicināja šī notikuma galveno autori **Brigitu Aldersoni**. Viņa bija neveltoti pārsteigta, jo nebija gaidījusi, ka atkal par gada notikumu izvēlēties šovu. Domāju, ka pārsteigti bija daudzi, arī es. Jo 2012. gadā notika tiešām pirmreizējās lietas, kaut vai iespēja izsaukt palīdzību ar sms uz 112, kaut vai nozīmīgais panākums – katram nedzirdīgajam surdotulka pakalpojumam 120 stundu gadā.

Bet acīmredzot Gada notikuma izvēlē šoreiz spilgtākais aizēnoja lietderīgāko. Lūk, Gada notikuma balsojums: Krāsainie sapņi – 2 saņēma 29 balsis; SMS uz 112 saņēma 23 balsis; festivāls „Kuldīgas sirds” – 22 balsis, bet iespēja studentiem saņemt surdotulka pakalpojumus – 12 balsis.

Tad LNS viceprezidente **Sandra Gerenovska** paziņoja, ka par Gada pašdarbnieku kļuvis **Igors Čaika**. Viņš noteikti ir viens no vistalantīgākajiem aktie-

riem LNS. Ir aktieri, uz kuriem interesanti skatīties tikai tad, kad viņi uz skatuves dara kaut ko interesantu. Bet Igors pieder pie tiem, uz kuriem ir interesanti skatīties arī tad, kad viņš vienkārši atrodas uz skatuves, viņš piesaista uzmanību pat tad, kad neko nedara. To nevar iemācīties, cilvēks ar šādu spēju jau piedzimst. Par I. Čaiku tika nodotas 32 balsis. Aiz viņa ar 28 balsīm palika **Olga Anufrijeva, Biruta Lasmane** savāca 25 balsis, bet **Liena Čerepko** – 20.

Lai paziņotu LNS Gada cilvēku, uz skatuves kāpa LNS prezidents **Arnolds Pavlins**. Izrādījās, šovi ietekmējuši arī šīs nominācijas izvēli, jo par Gada cilvēku kļuva **abu šovu Krāsaini sapņi” vadītāja Elfa Zariņa**. Par viņu balsoja 39 klātesošie. Daudz balsu ieguva arī **Guna Priede** – 33 un **Raivis Tīdemanis** – 18 balsis.

LNS prezidents pasniedza arī divas īpašas balvas. Par mūža ieguldījumu nedzirdīgo teātra nostiprināšanā un attīstībā balva tika pasniegtas **Olgai Anufrijevai** un **Anatolijam Stepaņukam**. **Olga** pateicās par balvu un apgalvoja, ka it nemaz nejutās veca un turpinās spēlēt teātri, lai tik režisori dod viņai lomas. Arī **Anatolijs** atcerējās, ka spēlēt teātri sācis jau kopš 1954. gada, bet vēl joprojām jūtas uz skatuves lieliski un grib turpināt darboties pašdarbībā. Ko tas varētu nozīmēt? To, ka teātris ir burvju zāles pret novecošanu!

Vakara gaitā klātesošie varēja baudīt vēl daudzus priekšnesumus, arī populārākās epizodes no šoviem. Mazliet gan žēl, ka ne turpinājās un nekļuva par tradīciju divu iepriekšējo gadu noslēgumos piedzīvotā jaunās grāmatas prezentācija. 2010. gadā tāda bija **Ineses Immures** grāmata „Nedzirdīgo bērnu izglītošanas vēsture Latvijā līdz 1940. gadam”, bet 2011. gadā savu grāmatu „Zimju valodas tulku darba vēsturiskā attīstība Latvijā 20. gadsimta otrajā pusē” prezentēja **Ārija Medne**. Varbūt taps kāda jauna grāmata šogad?

Intervijas ar Gada cilvēku **Elfu Zariņu** un Gada pašdarbnieku **Igoru Čaiku**, kā arī ar Gada notikuma autori **Brigitu Aldersoni** lasiet tālāk. ▲

INTERVIJAS AR LNS GADA CILVĒKIEM – 2012

ZIGMĀRS UNGURS JURIS GRUNDULIS

MAN PATĪK VADĪT

Uz jautājumiem atbild LNS 2012. Gada cilvēks ELFA ZARIŅA.

Kādas bija pirmās emocijas, kad tevi nosauca par 2012. Gada cilvēku? Vai to bijī gaidījusi?

Pirmās emocijas bija vienlaikus ļoti dažādas. No domas, ka „nevar būt, ka tā” un „citi ir pelnījuši vairāk” līdz domai, ka varbūt kļūdījusies, ak Dievs... Titulu negaidīju, lai gan esmu saņēmusi pozitīvas atsauksmes visu pēdējo gadu garumā par šovu vadīšanu. Protams, pieņēmu arī kritiskus vērtējumus – tas man bija vajā-

dzīgs, lai uzstātos labāk! Par tām sajūtām un emocijām grūti runāt, vārdu sakot, ir tā savādi ap sirdi...

Kā tu pati domā, par kādiem nopelniem tev piešķīra šo titulu?

Manuprāt, tas ir skaidri redzams – par šovu vadīšanu!

Pastāsti, vai bija viegli to darīt? Vai tev patīk to darīt?

Šovus vadīt, protams, nebija viegli, bet tai pašā laikā – ļoti interesanti! Man patīk to darīt, jutos labi šai lomā, un droši vien tāpēc man tas arī izdevās – to varēja spriest no tā, ka arī tautai patika.

Kā paiet tava ikdiena? Ar ko nodarbojies, ar ko aizraujies?

Mana ikdiena ir tiešām garlaicīga. Darbs – mājas – skola – darbs – skola – mājas... Bet nedēļas beigās ar meitām un sunīti vienmēr kaut kur aizejam vai aizbraucam relaksēties. Piemēram, tagad, ziemā, uz kalniem slēpot vai vienkārši pastaigāties pa mežu. Vienmēr esmu kā vēvere ritenī.

Kādi tev plāni šogad?

Jāatzīst, šogad konkrētu plānu vēl nav. Skatīšos, kādas iespējas radīsies. ▲

GRIBU BŪT ARĪ REŽISORS

Uz jautājumiem atbild 2012. Gada pašdarbnieks IGORS ČAIKA.

Kādas bija sajūtas, kad tevi izvēlēja par 2012. Gada pašdarbnieku? Vai bija pārsteigums? Varbūt jūti, ka sen jau biji to pelnījis?

Biju šokā. Domāju ka šo nomināciju saņems Olga Anufrijeva. Protams, ir patīkami kļūt par Gada pašdarbnieku. Tas liek atcerēties, ko esmu paveicis. Gada pašdarbnieka titulu saņēmu arī 2009. gadā.

Kad un kāpēc sāki piedalīties pašdarbībā, no kāda vecuma? Kurš novirziens tev pašam vislabāk patīk?

Tā godīgi sakot, kaut kur piedalījos jau no bērnudārza, tas bija pasākums, veltīts Jaunajam gadam. Audzinātāja mācīja dejot, un laikam man labāk izdevās nekā pārējiem bērniem. Tad skolā, pēc tam arodskolā uzstājos kā klauns un tā tālāk. Man patīk darboties gan pantomīmas, gan teātra uzvedumos.

Ja tev būtu vairāk laika, vai tu gribētu Daugavpils biedrībā veidot pašdarbības priekšnesumus – ne tikai pats, bet būt par režisoru arī citiem?

Protams, gribētu būt režisors arī citiem. Tas mans sapnis jau sen, sen.

Kas tev ir visgrūtāk, kad sagatavo jaunu priekšnesumu: izdomāt tā ideju, saturu vai nospēlēt savu lomu?

Grūtāk ir izdomāt saturu, par ko un kā veidot visu uzvedumu. Ja esmu izdomājis pats, tad jau viegli to arī izpildīt.

Daugavpilī šogad būs pašdarbības festivāls. Vai varam cerēt, ka redzēsim tevi uz skatuves jaunās lomās?

Priecāsimies redzēt visus pie mums Daugavpilī festivālā. Vai man būs kāda jauna loma, tas lai vēl paliek noslēpums. ▲

TAS NEBIJA VIEGLI NE AKTIERIEM, NE REŽISORIEM, NE ORGANIZATORIEM!

Uz jautājumiem atbild 2012. Gada notikuma galvenā autore KC „Rītausma” direktore BRIGITA ALDERSONE.

Tu biji pārsteigta, kad par gada notikumu atkal atzina šovu. Kāpēc? Vai tad teātra šova laikā nejutī, ka tautai tas patīk?

Ja godīgi, tiešām biju pārsteigta, jo šogad nemaz negaidīju šo “Gada notikuma” balvu, jo 2012. gadā bija tik daudz dažādu interesantu pasākumu, jaunu projektu un ideju, ka balvu bija pelnījuši arī daudzi citi. Tomēr esmu gandarīta, ka mūsu radošās komandas un aktieru centieni un pūles ir attaisnojušās.

Esmu sapratusi, ka šie šovi tautai patīk, un tie savu taku jau ir ieminuši nedzirdīgo kultūras laukā... Protams, šova laikā pārdzīvojumu netrūka, bija gan jauki brīži, gan asaras, gan nesaskaņas un domstarpības, bet gala rezultāts tomēr pozitīvs... Un tas patiesi priecē!

Vai šo otro sapņu šovu sagatavot un novadīt visas kārtas bija vieglāk par pirmo melodziesmu šovu? Kādas bija atšķirības, lielākās grūtības?

Teātra šovu “Krāsaini sapņi – 2”, protams, bija daudz vieglāk gan organizēt, gan vadīt, jo neliela pieredze jau bija... Grūtākais abos šovos bija sameklēt dalībniekus – ak, cik tas daudz laika prasījis un spēku, lai pierunātu... Bez dalībniekiem un žūrijas šovs nenotiktu! Skaīties grib visi, bet piedalīties? Tāpēc jā-saka milzum lielais paldies visiem dalībniekiem, žūrijai, organizatoriem, tehniskiem darbiniekiem, visiem, visiem, kas nežēloja savu laiku, spēku, labprāt piedalījās šajā šovā. Pirmajā šovā bija jāatrod dziesma, un tās teksts jau pasacīja, par ko ir tajā runa, tāpat katrs attiecīgi varēja sagatavot savu uzstāšanos, bet teātra šovā, lai izveidotu īsu skeču atbilstoši tēmai, bija jāmeklē idejas, jāizdomā dialogi, lai skatītājiem būtu interesanti, un tas prasīja

no aktieriem lielas pūles, uzdrīkstēšanos... Teātra šovā nepieciešams daudz vairāk skatuves rekvizītu, tērpu, ideju, kā radoši izpausties... Tas nebija viegli ne aktieriem, ne režisoriem, ne organizatoriem!

Vai turpmāk šovu gatavošanā nevajadzētu padomāt par to, lai reģionu dalībniekiem arī būtu pieejami režisori un tērpi no teātra rekvizītu noliktavas tāpat kā rīdizniekiem?

Mēs jau no savas puses, cik bija iespējams, uz reģioniem sūtījām režisorus, un, ja bija nepieciešams, arī rekvizīti un tērpi tika doti no mūsu noliktavas. Nekad nevienam neatteicām palīdzēt... Grūtākais ir pārliecināt reģionus piedalīties šovos. Saprotu, ne katrs ir tik uzņēmīgs, lai brauktu katru otro nedēļu uz Rīgu, meklētu idejas, ziedotu savu brīvo laiku... Cepuri nost to priekšā, kas tomēr atbalstīja šo ideju!

Vai jums, Rītausmas meitenēm, jau prātā nākamais šovs?

Esam gan domājuši par kaut ko tādu, taču, kāds tas būs – lai tas pagaidām nobriest mūsu galvās, tad jau atklāsim, kad pienāks īstais brīdis. ▲

ŠOGAD LNJO APRIT 10 GADI

Sākumu lasiet 1. lpp.

2003. gada 23. februārī organizācijas dibināšanas sapulcē par vadītāju tika ievēlēts **ULDIS OZOLS** (2003 – 2005). Viņš stāsta: „Visnopietnākais veikums un skaistākais piedzīvojums bija iesāktā nedzirdīgo jauniešu pieredzes apmaiņa starp Latviju un Īriju. Tas bija emocijām bagāts notikums ar pārdzīvojumiem, esot Īrijā un

uzņemot īrus šeit, Latvijā. Mums tas prasīja lielu enerģiju un spēku, bet tik un tā bijām stipri, izturējām! Joprojām man šobrīd saglabājas kontakti ar dažiem ģīriem caur facebook, tāpēc nekad neaizmirstīšu šo pirmo veiksmīgo projektu Eiropas Savienības līmenī.

Šajā laikā mums pirmais birojs bija A. Čaka ielā 42 (skat. labajā attēlā), Rīgas Nedzirdīgo skolas ēkā, un man šī vieta bija vismīļākā, jo tur mēs, valdes locekļi, bieži apspriedāmies neskaitāmās sēdēs manā klasē (tolaik biju klases audzinātājs). Tur notika pat kopsapulces. Pēc garām sēdēm gājām uz pilsētas centru, pasēdējām kafējnīcā, tērzējām par visdažādākām lietām, apmainījāmies domās par mūsu organizācijas nākotni. Tā

Nākamajā organizācijas konferencē par prezidentu ievēlēja **IVARU KALNIŅU** (2005 – 2009), kas vadīja organizāciju divos termiņos. Te, lūk, manas domas, atskatoties pagātnē!

„Darbu šajā laikā pats vērtēju kā labāko un lielāko sasniegumu savā dzīvē. Tolaik visu savu laiku aizvadīja LNJO birojā, lai panāktu strauju organizācijas izaugsmi: sasniedzām vairāku desmitu tūkstošu apgrozījumu, piedalījāmies neskaitā-

vadīšanu, tāpēc piekritu. Tā bija man jauna, laba un noderīga pieredze. Šajā amatā nostrādāju pusotru gadu. Toreiz, kad brīvprātīgi vadīju LNJO, strādāju redakcijā uz pilnu slodzi, turklāt mācījos Juridiskajā koledžā par personāla speciālisti, pēc tam arī augstskolā „Attīstība” par sociālo darbinieci. Piedalījās daudzās LNS projektos un melodeklamācijas grupas „Alias” aktivitātēs. Bija jādama, kā visu apvienot, bet tās lietas padarīja mani stipru. Protams, to visu veikt dienā bija ļoti grūti, galā tiku ar valdes locekļu palīdzību.

Manas domas šobrīd ir tādas: diez vai LNJO vajadzēja dibināt kā atsevišķu organizāciju no LNS, ja tajā pašā laikā jaunieši apmeklēja LNS pasākumus, kas notiek projektos, un pat piedalās tajos kā darītāji. Vislabāk ir apvienoties vienā organizācijā, ņemot vērā, ka mūsu mazajās valstīs ir mazs nedzirdīgo skaits.

Mums notika dažādi kopīgi pasākumi: muzeju apmeklējumi, ekskursijas gan Rīgā, gan Latvijā, novados, tradicionālie pasākumi (Lieldienas, Valentīna diena, Ziemassvētki u.c.), junioru un jauniešu nometnes, semi-

tas palicis atmiņā no LNJO jeb, kā toreiz sauca, – „Efraima” manas prezidentūras laikā. Pat tagad dzīvojot un strādājot Komunikācijas centrā un Islandes universitātē par zīmju valodas skolotāju Reikjavīkā, Īslandē, reizēm pakavējos atmiņās par šo interesanto jaunības gadu posmu!

Šobrīd skatos jau no malas uz to, kā strādā LNJO: tas pa-

mos projektos, iekarojām lielu apmeklētāju atzinību ar fasciņējošiem pasākumiem, sūtījām mūsu pusaudžus un jauniešus uz Eiropu, radījām sadarbības tīklu ar valsts iestādēm un organizācijām Latvijā, gan pasaulē, izdevām savu avīzi u.c.

Visciešākie sadarbības partneri mums bija LNS un Raiņa vakarskola. Milzīgs paldies tiem

tiešām ir izcili un mūsdienīgi! Novēlu, tai turpināt darboties, neskatoties uz ekonomiskām grūtībām. Ir nepieciešams piedalīties dažādos semināros un pasākumos, pieredzes apmaiņā ar dažādām valstīm. Katrs no tiem var vienmēr dot kaut ko vērtīgu nedzirdīgajiem jauniešiem tagad un nākotnē, tajos var rast jaunas idejas un zināšanas. Lai veicas!”

cilvēkiem, kas novērtē LNJO paveikto!

Uz Eiropas fona LNJO bija spēcīga organizācija, jo mēs ar savu uzkrāto pieredzi palīdzējām igauņiem, lietuviešiem, poļiem un maltiešiem jauniešu organizācijas izveidē un attīstībā. Mēs spējām pierādīt, ka organizāciju var vadīt paši nedzirdīgie.”

Beisonei - Kuzminai un valdes locekļiem lielu izturību, stingru stāju, daudzas idejas, lielu apņēmību realizēt tās.

Nostrādāju 5 gadus Latvijas Nedzirdīgo savienībā ar prieku un gandarījumu. Dzīvē notika pārmaiņas, kad nolēmu atstāt savu mazo, skaisto valsti, kurā dzimu un uzaugu, un devos kā Sprīdītis meklēt laimi plašajos pasaules ceļos – Anglijā. Nekad nesaraušu saiti ar nedzirdīgo vidi. Vienmēr esmu darījusi, daru un darīšu visu iespējamo nedzirdīgo labā.

Tagad beidzot esmu savā sirds darbavietā – vienā no lielākajām kompānijām, kas darbojas jau 100 gadus: uzņēmumā „Action on Hearing Loss” strādāju kā komunikācijas asistente cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un garīgās attīstības traucējumiem.”

Novēlu vadītājai Aļonai Udovenko, vietniecei Karīnai

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Baltijas Nedzirdīgo jauniešu apmaiņas pasākumā Lietuvā (2007)

Ar pašreizējo LNJO prezidenti Aļonu Udovenko sazināties neizdevās, viņa pašlaik ir Amerikā. Bet prezidenta pienākumus tagad veic viceprezidente **KARĪNA BEISONE – KUZMINA**.

Viņa kādus astoņus gadus jauniešu organizācijā strādājusi brīvprātīgi un stāsta par savu lomu LNJO: „Atceros, biju starp LNJO dibinātājiem 2003. gadā, bet pēc 6 mēnešiem aizgāju no tās, jo biju pārāk jauna un nebija tur motivācijas darboties. Atgriezās tajā, pateicoties Tatjanai Osetrovai, kas mani pierunāja būt par līderi mūsu pusaudžiem Pasaules nedzirdīgo federācijas pusaudžu nometnē Zviedrijā 2005. gadā. Kopš tā laika man

arvien vēl ir liela interese darboties jauniešu organizācijā.

Pats spilgtākais notikums, kas palicis atmiņā, ir pirmais Baltijas Nedzirdīgo jauniešu apmaiņas pasākums Latvijā (2006), kurā piedalījās Lietuvas, Igaunijas, Polijas un Latvijas jaunieši. Šo vēsturisko notikumu vadīju es, šis projekts bija mana laime un uzvara.

Kopš 2007. gada esmu LNJO valdē. Pa šo laiku sakrāta milzīga pieredze, apgūta līdera prasme, izveidojusies augsta motivācija. Viss aug un attīstās. Es to visu darīju pēc pašas noformētā principa: „Es varu, es gribu, es zinu!”. Brīvprātīgais darbs ir iespēja jauniešu aktīvam dzīvesveidam, kas rada motivāciju tālākai attīstībai. Ieguvumi no tā – pašiem jauniešiem!

Bet tagad ar lielām raizēm skatos uz tiem mūsu jauniešiem, kas dzīvo pasīvi, – nevarēšana, bailes, intereses trūkums, neziņa par savām iespējām un spējām... Šīs sekas gremdē mūsu nedzirdīgo sabiedrību vispār. LNJO darbību vajadzētu turpināt. Visām pasaules valstīm ir sava nedzirdīgo jauniešu organizācija, kāpēc lai Latvija paliek bez tās?”

Eiropas Padomes parlamentā Strasbūrā (2007)

Pašreizējā periodā LNJO nonākusi finansiālās grūtībās: sakrājušies parādi par telpu īri un komunāliem pakalpojumiem, tā pašlaik no malas negūst nekādu finansiālu atbalstu. Tātad organizācijas pa-

stāvēšana ir apdraudēta. 16. martā notiks biedru konference, kas izlems par jauniešu organizācijas nākotni. Likvidēt vai izķepuroties no parādu jūga turpināt darbu – tāds pašlaik ir jautājums! ▲

LNJO 10 GADU HRONIKA

2003. 25.02 – nodibināta Nedzirdīgo jauniešu un viņu draugu organizācija „Efraims”. Par vadītāju ievēl Uldi Ozolu

2003 – sadarbībā ar aģentūru „PR-Stils” realizē pirmo projektu „Nedzirdīgo tiesības uz darbu un izglītību”

2004 – īsteno otro projektu „Ceļam tiltu starp klusuma un skaņu pasauli”

2004. 28. 02 – NJVDO „Efraims” gada jubilejas svinības. Sāk izdot informatīvo avīzi „Tilts”

2004. 03 – atver organizācijas mājaslapu

2004. 05 – apstiprināts teātra projekts „Nāc spēlēt un spēlēties”

2004. 08 – NJVDO „Efraims” oficiāli uzņem Eiropas Nedzirdīgo jauniešu savienībā

2004. 09 – „Nedzirdīgo jauniešu dienas 2004” Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskolā

2005 – Rīgas Dome sāk finansiāli atbalstīt „Efraimu”

2005. 02 – NJVDO „Efraims” biedru konference. Par prezidentu ievēl Ivaru Kalniņu

2005. 03 – pieredzes apmaiņas projekts ar Īrijas Nedzirdīgo jauniešu asociāciju Dublinā, Īrijā

2005. 10 – „Efraims” uz 2 gadiem iesaistās LNS realizētajā EQUAL projektā „Klusās rokas”

2006. 07 – organizē pirmo Baltijas Nedzirdīgo jauniešu nometni Valdemārpilī, iesaistot 40 Baltijas un Polijas jauniešus

2006. 08 – sadarbībā ar Lietuvas Nedzirdīgo bērnu vecāku asociāciju realizē Interreg projektu „SOS Deaf”

2006. 09 – piedalās kopprojektā ar jauniešu organizāciju „Jaunatnes vīzija”, jaunieši apgūst fotomākslu

2006. 09 – „Nedzirdīgo jauniešu dienas 2006” Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskolā

2007. 02 – „Efraims” biedru konferencē nolemj nomainīt organizācijas nosaukumu uz „Latvijas Nedzirdīgo jauniešu organizāciju” (LNJO). Par prezidentu atkārtoti ievēl Ivaru Kalniņu

2007. 08 – jaunieši piedalās II Baltijas Nedzirdīgo jauniešu nometnē Lietuvā

2007. 09 – jauniešu grupa apmeklē Eiropas Padomes parlamentu Strasbūrā

2007. 12 – LNJO uzņem Latvijas Jaunatnes padomē

2008. 04 – piedalās Baltijas Nedzirdīgo jauniešu teātra projektā

2008. 08 – piedalās III Baltijas Nedzirdīgo jauniešu nometnē Sāremā, Igaunijā

2008. 10 – LNJO Atvērto durvju diena

2008. 10. 25 – LNJO 5 gadu svinības

2009. 02 – LNJO biedru konference. Par prezidentu kļūst **Irina Kristoforova**

2009. 05 – Čehijas Nedzirdīgo filmu kompānijas „Awi film” filmas „1827. gada eksponāts” demonstrējums kinoteātrī „Rīga”

2009. 07 – jaunieši piedalās IV Baltijas Nedzirdīgo jauniešu apmaiņas Polijā

2010. 04 – LNJO piedalās LNS projektā „XXI gadsimts. Nedzirdība. Līdzdalības evolūcija”

2011. 02 – LNJO biedru konference. Par prezidentu kļūst **Aļona Udovenko**

2012. 05 – iesvētīts LNJO karogs

2012. 11 – LNJO iesaistās LNS projektā „Attīstības vektors”

2003 – 2013 – bijis vēl daudz citu pasākumu – dalība starptautiskajos kultūras, teātra, kino, jauniešu, izglītojošos pasākumos, forumos, semināros utt.

JAUTĀJUMOS UN ATBILDĒS:

INĒSE IMMURE VALDIS KRAUKLIS, NO KULDĪGAS BIEDRĪBAS ARHĪVA, LAURA GAILE UN LĪGA PAUNIŅA

„TAGAD MUMS IR TRĪSREIZ VAIRĀK TULKU ...”

Uz jautājumiem atbild LNS Rehabilitācijas centra vadītāja SANDRA GERENOŠKA

Kādās situācijās var pieteikt tulku?

Atbilstoši MK noteikumiem tulku var izmantot visur, kur nedzirdīgs cilvēks saskaras ar komunikācijas problēmām – ne tikai valsts, vai pašvaldību iestādēs, bet arī tālākizglītībai, autokursos un citās vietās, kur nepieciešama komunikācija ar fiziskām un juridiskām personām. Uz tulka pakalpojumu var pieteikties arī nedzirdīgie bērni (vecumā līdz 18 gadiem).

Nedzirdīgo bērnu vecāki var izmantot tulku pēc skolas, piemēram, dažādās ārpus-skolas nodarbībās – bērnu mākslas skolās, skolēnu interešu centru pasākumos, dažādos pulciņos, sporta nodarbībās utt.

Kad pieejams valsts apmaksātais tulka pakalpojums?

Pamatā darbalaiks tulkiem ir 8 stundas. Pārsvārā no 8.30 līdz 17. Bet var individuāli vienoties par citu laiku un arī brīvdienām. Informāciju, kuri tulki Rīgā strādā ārpus minētā laika un brīvdienās, var iegūt pie tulka operatora Violas Abakokas vai pie RC Zīmju valodas tulku nodaļas vadītājas Sarmītes Ķuzules.

Cik tulku šobrīd ir SIA Rehabilitācijas centrs rīcībā?

Šobrīd darbā pieņemti 32 tulki: Rīgā – 20, Rēzeknē – 2, Daugavpilī – 2. Pārējās biedrībās un Alūksnes grupā ir pa vienam tulkam Visi nedzirdīgie, kuri būs noslēguši līgumu par tulka pakalpojuma saņemšanu, saņems arī tulku sarakstu ar kontaktiem (skat. arī šajā KS nr.).

Vai tagad mums ir pietiekošs tulku skaits?

Varu teikt, ka tagad mums ir trīsreiz vairāk tulku nekā bija.

Vai nedzirdīgais var izvēlēties jebkuru tulku?

Nedzirdīgais var izvēlēties sev vēlamo tulku, arī to tulku, kas dzīvo tuvāk klienta dzīvesvietai vai pakalpojuma sniegšanas vietai. Protams, vislielākā izvēle ir Rīgā dzīvojošiem. Ja noteiktā laikā klientam vēlams tulks būs jau aizņemts, tad viņam

piedāvās citu tulku vai arī citu dienu un laiku, kad vēlmais tulks būs brīvs.

Kā var pierakstīties pie tulka?

To var izdarīt, personīgi ierodoties Rehabilitācijas centra Zīmju valodas tulku nodaļā vai tā struktūrvienībās – Liepājā, Ventspilī, Kuldīgā, Smiltēnē, Valmierā, Alūksnē, Daugavpilī, Rēzeknē vai arī pakalpojumu piesakot, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, – Skype, ooVoo, SMS, e-pastu, faksu.

Pakalpojumu var pieteikt arī mājaslapā www.rc.lns.lv sadaļā „Tulka pakalpojuma pieteikšana”.

Ja klients piesaka pakalpojumu uz vietas, tad viņam jāuzrāda klienta reģistrācijas karte, bet, izmantojot elektroniskos sakaru līdzekļus, jānorāda šāda informācija:

- vārds, uzvārds;
- telefona numurs, ooVoo, Skype, e-pasta adrese;
- informācija par nepieciešamo pakalpojumu;
- datums, laiks – no cikiem līdz cikiem;
- precīza pakalpojuma sniegšanas vietas adrese;
- tulkošanas darbs un vēlmais tulks (kas tulkam jātulko un kuru tulku vēlētos).

Tulku var izmantot visur ... (Kuldīgā)

Pasūtījumu Rīgas reģionā reģistrē surdotulks-operatori, bet citos reģionos surdotulks un vienojas ar Klientu par pakalpojuma izpildes laiku. Pieteikšanās caur surdotulku-operatoru notiek darbdienās no pl. 8.30 līdz 17. Pieteikumus var sūtīt visu diennakti uz minētajiem elektroniskajiem sakaru līdzekļiem, bet atbilde par pasūtījuma apstiprinājumu tiek sniegta darba dienās pl. 8.30 – 17.

Var gadīties, ka klients pēc pakalpojuma saņemšanas uzreiz vienojas ar tulku par nākamo pakalpojumu. Tādā gadījumā tulks pats paziņos operatoram, ka noteiktā datumā un laikā viņš jau aizņemts.

Vai nedzirdīgais var izvēlēties jebkuras pilsētas tulka pakalpojumu, izmantojot to attālināti – caur web kameru, ja viņš dzīvo, piemēram, Jēkabpilī? Kā viņš var redzēt, kurš tulks tajā brīdī ir brīvs?

Viņš var izvēlēties jebkuras pilsētas tulku. Skype vai ooVoo var redzēt, vai tulks ir brīvs. Bet reģionos tulks pārsvārā ir viens, tāpēc vienlaicīgi nevar būt pie Skype un tai pašā laikā izsaukumā. Tāpēc, kā jau iepriekš minēts, ieteicams Skype, vai ooVoo sazināties ar tulku-operatoru.

Kā tulki ir nodrošināti ar komunikācijas tehnoloģijām? Vai viņi var sniegt pakalpojumu klientam, izmantojot mobilo telefonu ar 3G pieslēgumu?

Šobrīd tikai daļa tulku nodrošināti ar iespējamām komunikācijas tehnoloģijām. 3G pieslēgums ir nākotnes jautājums. Jāņem vērā, ka šobrīd valsts apmaksā tulkiem tikai atalgojumu un ceļa izdevumus.

Līgums par surdotulka pakalpojuma nodrošināšanu saskarsmei ar fiziskām un juridiskām personām paredz, ka tulku vajag pieteikt vismaz 3 dienas iepriekš. Bet ko darīt neparedzētos un ārkārtas gadījumos, piemēram, avārijā uz ceļa, pēkšņi saslimstot utt.?

Tās trīs dienas paredzētas, ja nav neatliekama vajadzība un klients jau iepriekš zina, ka viņam pēc vairākām dienām vajadzēs tulku. Tad tas jādara savlaicīgi. Neparedzētos un ārkārtas gadījumos arī jāsaazinās ar RC tulku – operatoru, bet ārpus viņa darba laika vai brīvdienās var izmantot šādus ārkārtas telefona numurus: 26445359; 26382158; 26184246.

Ko darīt, ja paredzētais tulka pakalpojuma apjoms (120 stundas) ir iztērēts un nedzirdīgais nokļuvis ārkārtas situācijā vai tulks ļoti nepieciešams ārstniecības pakalpojuma saņemšanai?

Jā vai tulks ļoti nepieciešams ārstniecības pakalpojuma saņemšanai?

Ja valsts vai arī ES fondu projekts to neapmaksā, klientam tas jādara pašam.

MK noteikumos noteikts, ka ceļā pavadītais laiks tiek uzskatīts par pakalpojuma sniegšanas laiku. Piemēram, nedzirdīgam rīdziniekam ir nepieciešams tulks Gaļezera slimnīcā, kas ir pilsētas otrā galā. Tulkam, lai tur nokļūtu, nepieciešama 1 stunda un 7 minūtes. Tikpat daudz laika vajag lai nokļūtu atpakaļ. Iespējams, vēl pie ārsta jāgaida rindā 20 minūtes, bet pati vizīte ilgst

VISS PAR SURDOTULKA PAKALPOJUMU

15 – 20 minūtes. Tātad šajā gadījumā nedzirdīgais iztērējis gandrīz 3 stundas tulka pakalpojuma. Vai pareizi?

Jā, pareizi!

Ja nedzirdīgais ar tulku netiek pieņemts pie ārsta vai cita speciālista pieteiktajā laikā, ko darīt? Tulka pakalpojums ir dārgs un viņu, iespējams, jau gaida cits klients. Kuram būtu iepriekš jābrīdina ārsts vai cits speciālists par to?

Ļoti interesants jautājums. Noteikumu te nav, bet faktiski notiek tā – tulks pats piekļauvē pie durvīm un brīdina ārstu, ka ilgi gaidīt nevar, jo viņam jau citā vietā jātulko.

Kā iepriekš minēts, tulka pakalpojuma sniegšanas punkti ir tikai 9 Latvijas pilsētās. Lai nokļūtu kādā citā pilsētā vai lauku apdzīvotā vietā, tulks ceļā turp/atpakaļ var pavadīt līdz pat 6 stundām, lai pabūtu pie ārsta 15 minūtes. Kā jūs komentētu šo situāciju?

Bet 120 stundas tas ir ļoti daudz! Nevienam vēl no lauku novadiem nav tik bieži un daudz izmantojis tulka pakalpojumus, jo laukos nav tik daudz iespēju kā pilsētās, kur plašas iespējas apmeklēt dažādus kursus, nodarbības, speciālistus utt.

Aptaujā starp tulkiem un noskaidrojies, ka pārsvarā visiem nedzirdīgajiem, kas dzīvo laukos, pat ģimenes ārsti ir pilsētā.

Vēl jāsaprot, ka neviens tulks vai cits speciālists nebrauks tik tālu, ja saņems atalgojumu tikai par 15 minūtēm, jo tai pašā laikā savā pakalpojuma sniegšanas punktā viņš var nopelnīt samaksu par astoņām stundām. Tāpēc klienti, kas dzīvo lauku apdzīvotā vietā, parasti kārto vairākus jautājumus reizē – gan pagastā, gan pie ārsta utt. Turklāt neviens tulks nekad tik tālu nav braucis, jo tulki klientiem pieejami krietni tuvāk nekā 3 stundu brauciena attālumā.

Pēc tulka pakalpojuma saņemšanas nedzirdīgais klients parakstās par to. Vai dokumentā, kas jāparaksta, būs norādīts arī pakalpojuma sniegšanas ilgums?

Dokumentā būs norādīti klienta dati, saņemtā pakalpojuma datums, laiks, vieta, adrese, ceļā pavadītais laiks un pakalpojuma sniegšanas laiks.

Kas notiek, ja nedzirdīgajam ir darīšanas ar policiju vai tiesas dar-

biniekiem, vai juristu un viņš nav pieteicies uz tulka pakalpojumu?

Viņam pašam ir jāpieprasa tulka pakalpojums. Ja policija aizturējusi nedzirdīgo, tad tai jāpieprasa tulka pakalpojums.

Daži nedzirdīgie ir izteikuši neapmierinātību, ka ne vienmēr iespējams operatīvi saņemt tulka pakalpojumu attālināti – caur Skype vai citu ziņojumapmaiņas programmu: tulks vai nu neatbild, vai ilgi jāgaida. Kā jūs komentētu šo situāciju?

Jā, viens klients bija neapmierināts. No citiem sūdzības neesmu saņēmusi. Līdz pagājušā gada beigām Rīgā strādāja 4 tulki, kuri cits cits aizvietoja. Pie viņiem bieži veidojās gara rinda – viņi bija aizņemti ar klientu apkalpošanu uz vietas, tāpēc arī Skype esošiem klientiem reizēm nācās uzrakstīt: „Lūdzu, uzgaidiet.” Ir grūti tagad pierādīt kāda vainu: kurš tajā brīdī bija pie Skype, kāda bija situācija, kāpēc uzreiz nevarēja atbildēt...

Iespējams, nepamierinātajam Skype lietotājam gaidīšana nebija pieņemama, vajadzēja tūlīt. Ko tulkam darīt? Kuram klientam tad pateikt, lai pagaida, kamēr tulks runā Skype? Man tomēr nav informācijas, ka kāds klients nebūtu apkalpots par degošiem jautājumiem.

Ja kāds ir neapmierināts, tūlīt jāgriežas pie Tulku nodaļas vadītājas. Ja tur nav saņemts pietiekams skaidrojums, tad, lūdzu, pie manis! Ja tomēr nespēsīm vienoties, dodieties pie Arnolda Pavlina.

Lai atrisinātu šo problēmu, šogad Tulku nodaļā pieņemts viens pastāvīgs tulks-operatori. Būtu labi, ja nedzirdīgais ar sūdzību par tulku darbu grieztos pie mums rakstiski. Mēs to izskatīsim un atbildēsim. Ja kāds nespēj uzrakstīt, palīdzēsim to izdarīt.

Kādi uzdevumi tulka pakalpojuma nodrošināšanā Rehabilitācijas centram vēl būtu jārisina?

Ikdienā vēl ilgi saskarsimies ar dažādām problēmām, jo šobrīd sniedzam jaunu pakalpojumu. Protams, personīgi esmu ieinteresēta, lai mūsu nedzirdīgie klienti sadarbotos ar mums. Ir grūti risināt viņu problēmas, nezinot tās. Iespējams, ar līdzšinējo vienu operatoru nepietiks un vajadzēs piesaistīt šim darbam vēl vienu speciālistu. Šobrīd tas gan vēl nav aktuāli, jo pieprasījums pēc jaunā pakalpojuma nav pārāk liels. ▲

NO VALSTS BUDŽETA GANDRĪZ PUSMILJONS LATU

Uz jautājumiem atbild **EDGARS VORSLOVS**, Valsts deleģēto sociālo pakalpojumu vadības nodaļas vadītājs

Cik naudas valsts budžets piešķir surdotulka pakalpojuma nodrošināšanai?

2013. gadā valsts pasūtījums surdotulka pakalpojumu nodrošināšanai ir gandrīz par pusmiljonu latu. Par to paredzēts nodrošināt pakalpojumus 1232 klientiem, vidēji katram klientam 6 stundas mēnesī jeb 72 stundas gadā.

Tas nozīmē, ka katram klientam 2013. gadā garantētas 72 stundas pakalpojuma. Ja kādi no šiem 1232 klientiem neizmantos sev pienākošās 72 stundas, tad citiem klientiem būs iespēja izmantot vairāk stundu, nepārsniedzot likumā noteikto 120 stundu apjomu.

Kāpēc noteikts tieši 120 stundu apjoms? Kāpēc patstāv ierobežojumi?

Šis stundu skaits noteikts, ņemot vērā valsts pamatbudžetā pieejamās finanses, iespējamo klientu skaitu un pakalpojuma izmaksas.

Tātad LNS te neko nav ieteikusi?

Nav tā, ka neko nav ieteikusi. LNS 2008. gada sākumā Labklājības ministrijai iesniedza salīdzinošu apkopojumu par zīmju valodas tulka pakalpojumu pieejamību Baltijas un Eiropas valstīs. Kā redzams, no tā laika līdz reālai pakalpojuma saņemšanai pagājuši pieci gadi.

Ja nedzirdīgais klients nav apmierināts ar tulkošanas pakalpojuma kvalitāti un netiek ievērotas klienta tiesības, viņš var iesniegt sūdzību LNS. Kam konkrēti tā jāiesniedz, un vai tiek pieņemta arī mutiska, ne tikai rakstiska sūdzība?

Ministru kabineta noteikumi Nr.1472 nosaka, ka šajos gadījumos sūdzību var iesniegt LNS prezidentam.

Atbilstoši Iesniegumu likumam sūdzību var iesniegt rakstveidā, elektroniski vai izteikt mutvārdos. Mutvārdos izteiktu sūdzību, ja nepieciešams, iesniedzēja klātbūtnē noformē rakstveidā, un viņam izsniedz tā kopiju.

Manuprāt, optimālāks variants būtu, ja klients ar sūdzību par tulku darbu vispirms vērstos pie SIA „LNS Rehabilitācijas centrs” vadības. Ja klientu neapmierinātu sniegtā atbilde, tad viņš ar sūdzību varētu griezties pie LNS prezidenta.

Lai pieteiktos uz tulka pakalpojumu, ieteicams iesniegt arī VDEĀVK izziņas (rozā lapu) kopiju. Kāpēc?

Invaliditātes apliecībā ir redzams konkrēts datums, līdz kuram tā derīga, bet nav redzams, uz kādu laiku personai piešķirta invaliditāte. Savukārt lielākajā daļā VDEĀVK izziņu ir redzams, ka invaliditāte piešķirta „uz mūžu” – tam formulējums gan ir dažāds, līdz ar to, ja persona lūdz piešķirt pakalpojumu „beztermiņa”, LNS var piešķirt pakalpojumu uz visu noteiktās invaliditātes termiņa laiku, t.i., „uz mūžu”.

Ko darīt, ja VDEĀVK izziņa ir nobružāta?

Iesniedzamajos dokumentos informācijai jābūt salasāmai. Ja kāds dokuments ir nobružāts tā, ka tajā esošo informāciju nav iespējams salasīt, tad jāgriežas pie dokumenta izsniedzēja ar lūgumu izsniegt attiecīgā dokumenta dublikātu.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Šajā gadījumā persona var arī iesniegumā par surdotulka pakalpojuma piešķiršanu norādīt savu piekrišanu, ka LNS pieprasa un saņem no VDEĀVK informāciju par to, vai šai personai ir noteikta invaliditāte. Tikai šajā gadījumā jāreķinās, ka lēmuma

Protams, varēs. To varēs darīt, gan rakstot uz e-pasta adresi surdotulki@lns.lv, gan pieprasot šo informāciju surdotulkiem personīgi.

Tulka pakalpojumu savam nedzirdīgam bērnam var pieteikt arī vecāki.

pieņemšanas process ievilksies, līdz LNS saņems atbildi uz pieprasījumu, un tas var sasniegt 10 darbadienas no iesnieguma saņemšanas dienas.

Kā nedzirdīgais klients varēs pats sekot, cik viņam stundas surdotulka pakalpojuma saņemšanai iztērētas? Piemēram, portālā latvija.lv cilvēki var pārbaudīt, kādus valsts apmaksātos pakalpojumus viņi saņēmuši. Vai LNS ir paredzējusi ieviest kaut ko līdzīgu, lai katrs nedzirdīgais var pats to pārbaudīt?

Tikai klientam šī informācija ir jāpieprasa **personīgi**, nevis ar radu vai draugu starpniecību un elektroniski tā arī tiks sniegta tikai uz klienta e-pasta adresi, kas reģistrēta LNS datu bāzē.

Tulka pakalpojumu savam nedzirdīgam bērnam var pieteikt arī vecāki. Kādi dokumenti viņiem jāiesniedz?

Bērna vecākiem jāiesniedz iesniegums,

kur norāda savus datus, bērna datus, jāpievieno ārsta izziņa, ka bērnam ir dzirdes traucējumi un nepieciešams surdotulka pakalpojums un viņa invaliditātes apliecības kopija vai VDEĀVK izziņas kopija, kā arī bērna dzimšanas apliecības kopija, kur redzami abu vecāku dati. ▲

NOSLĒGUSIES TULKU ATESTĀCIJA

INĒSE IMMURE JURIS GRUNDULIS

23. janvārī Latvijas Nedzirdīgo savienībā noslēdzās tulku atestācija, kurā tika izvērtēta tulku profesionālā kompetence, meistarība un prasmes. Par to „KS” izjutā atestācijas komisijas vadītāju, LNS viceprezidenti Sandru Gerenovsku.

Kas izvērtēja tulku kompetenci?

Tulku pārbaudi veica LNS prezidenta apstiprināta atestācijas komisija šādā sastāvā: Arnolds Pavlins, Jadviga Bočkāne, Varis Strazdiņš, Ilona Liniņa, Lilita Janševska un es.

Pēc surdotulka atestācijas nolikuma izšķir septiņas tulku profesionālās kvalifikācijas kategorijas, sākot no zemākās – 1. kategorijas līdz visaugstākajai B kategorijai. Ar kādu rezultātu beigusies šī atestācija?

1. kategorija piešķirta 16 tulkiem; 2. kategorija – 12; 3. kategorija – 7 un 4. kategorija – 5 tulkiem.

Kā jūs pati vērtējat tulku pašreizējo kvalifikāciju?

No daža gaidīju labākus rezultātus. Daudzi stipri uztraucās, laikam jau tāpēc, ka vērtēšanā piedalījās arī LNS prezidents.

Neviens no tulkiem neieguva augstākās kategorijas novērtējumu – 5, A un B. Kas viņiem būtu jādara, lai to saņemtu?

5. kategoriju komisija piešķir, ja tulkam ir zīmju valodas teorētiskās un praktiskās iemaņas tulkošanā C1 līmenī un teicami nokārtoti šādi uzdevumi – mutiskā tulkošana (dialogs ar nedzirdīgo); rakstiskais darbs (tests – sinonīmi, gramatika), sinhronā tulkošana, publisko pasākumu tulkošanu, teicamas zināšanas tulkošanas ētikā un lat-

viešu valodas gramatikā, tulkošanas darba pieredze vismaz 7 gadi, augstākā izglītība, tās skaitā izglītība specialitātē „Surdotulks”, „vismaz” 2 svešvalodu prasme C1 līmenī utt.

A kategoriju komisija piešķir, ja visus iepriekšējos uzdevumus tulks nokārto izcili un pārvalda divas svešvalodas C2 līmenī.

B kategoriju komisija piešķir, ja visus iepriekšējos uzdevumus tulks nokārto izcili, apguvis divas svešvalodas C2 līmenī un teicamas/izcilas teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas starptautisko zīmju lietošanā.

Cik bieži notiek tulku atestācija?

Atestācijas komisija nolemj, kuriem sertifikātu izsniegt uz 5 gadiem, kuriem bez termiņa, kuriem uz 1 gadu. Bet latviešu nedzirdīgo zīmju valodas tulku un surdotulku nolikumā minēts, ka ik pēc gada to katrs var atkārtot, lai paaugstinātu kategoriju. Šobrīd tulkiem ir motivācija to darīt, jo, atalgojumu nosakot, ņem vērā piešķirto kategoriju. Mēnesī kopumā algas atšķirība tomēr ir jūtama.

Vai tiem, kas beiguši SIVA koledžu un saņēmuši diplomu, arī jāiziet atestācija?

Atestācija tiek rīkota saskaņā ar profesijas „Surdotulks” standartu. Tulki, kas jau daudzus gadus strādā, jautā, kāpēc viņus tik bieži mokām utt. Bet esmu secinājusi, ka ik pēc kāda laika tomēr vajag šādu pārbaudi rīkot – gadās, ikdienā strādājot, ir tādas lietas, kas piemirstas.

Pēc atestācijas var secināt, kāds ir šībrīža tulku kvalifikācijas līmenis un kas būtu jādara Rehabilitācijas centram, lai uzlabotu viņu kvalifikāciju, piemēram, kādi kursi būtu jāorganizē. ▲

PASTEIDZIETIES!

Ja vēlaties saņemt surdotulka pakalpojumus, nekavējoties par to jānoslēdz līgums ar LNS.

Lai to izdarītu, LNS jāiesniedz:

1) **Iesniegums**, kurā izteikts lūgums sniegt surdotulka pakalpojumu un norādīts:

- a) personas vārds, uzvārds, personas kods, tālruņa numurs vai e-pasta adrese;
- b) informāciju par to, vai atbilde var tikt sniegta elektroniski (ja personai ir e-pasta adrese);

2) **ārstējošā ārsta izziņu**, kas apliecina, ka personai ir dzirdes traucējumi, tos nevar kompensēt ar tehniskajiem palīgīdzekļiem un nepieciešams surdotulka pakalpojums;

3) **Invaliditātes apliecības kopija.**

Bez līguma surdotulka pakalpojumi 2013. gadā nebūs pieejami.

SURDOTULKI

Sarmīte Ķuzule
Nodaļas vadītāja
☎ 26184246
✉ rc_sarmite@hotmail.com
✉ kc@lns.lv

Viola Abakoka
Surdotulks - operators
☎ 26554471
✉ help@lns.lv

Ārkārtas gadījumos var rakstīt:
Ārijai 26445359
Elzai 26382158
Sarmītei 26184246

RĪGĀ

Agnese Vilcāne
☎ 25871055
✉ help@lns.lv

Albīna Luīze Abakoka
☎ 26049686
✉ help@lns.lv

Dace Piterniece
☎ 20245872
✉ help@lns.lv

Dzintra Bērziņa
☎ 29889022
✉ help@lns.lv

Ilona Vindava
☎ 29538156
✉ help@lns.lv

Ilva Cibuļska
☎ 26623170
✉ help@lns.lv

Justīne Pliska
☎ 29746773
✉ help@lns.lv

Laura Pliska
☎ 28475237
✉ help@lns.lv

Anete Arāja
☎ 29680603
✉ help@lns.lv

Ārija Medne
☎ 26445359
✉ help@lns.lv

Elga Klāsupa
☎ 27758748
✉ help@lns.lv

Elza Volonte
☎ 26382158
✉ help@lns.lv

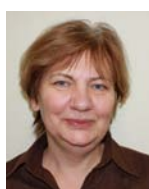
Inga Cepurīte
☎ 29536928
✉ help@lns.lv

Ira Heislere
☎ 29156844
✉ help@lns.lv

Rota Gulbe
☎ 29692034
✉ help@lns.lv

Aina Vītola
☎ 26598752
✉ help@lns.lv

JŪRMALĀ

Diāna Josta
☎ 26013121
✉ help@lns.lv

Kristīne Rumpē
☎ 26590797
✉ help@lns.lv

Lauris Putniņš
☎ 29791409
✉ help@lns.lv

VENTSPILĪ

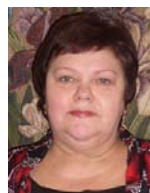
Ina Rutkovska
☎ 28664631
✉ tulks_ventspils@lns.lv

VALMIERĀ

Iveta Lāce - Miezīte
☎ 26343759
✉ ivevalm@gmail.com

DAUGAVPILĪ

Reģina Radkeviča
☎ 26512460
✉ tulks_daugavpils@lns.lv

Sigita Lāčplēse
☎ 28213383
✉ tulks_daugavpils@lns.lv

LIEPĀJĀ

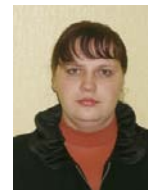
Ainārs Ostvalds
☎ 26571746
✉ tulks_liepa-ja@lns.lv

SMILTENĒ

Aiva Šilinska
☎ 26554473
✉ tulks_smiltene@lns.lv

RĒZEKNĒ

Inese Geduša
☎ 26461279
✉ tulks_rezekne@lns.lv

Ārija Pauliņa
☎ 20223023
✉ tulks_rezekne@lns.lv

BARKAVĀ

Lilita Zukule
☎ 26472460
✉ help@lns.lv

ALŪKSNĒ

Ritma Egle
☎ 26609452
✉ tulks_aluksne@lns.lv

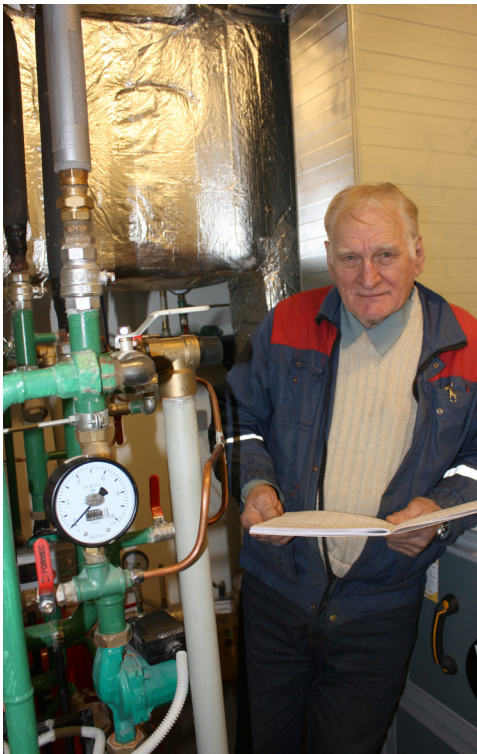
MALNAVĀ

Ieva Strode
☎ 28832623
✉ help@lns.lv

DARBU VAJAG NEVIS GRIBĒT, BET MĪLĒT

IVARS KALNIŅŠ

Ilgus gadus LNS galvenās ēkas apkārtņē Elvīras ielās manāma šī rajona siltumtehniķa Ēvalda Grabeža rosība. Šajā darbavietā šogad viņam aprit 50 darba gadi. Ēvalds ar prieku sniedza interviju „KS” par savu darbu.

Ēvalds 1962. gadā uzsāka darba gaitas tolaik LNS piederošajā uzņēmumā par plastmasas presētāju, nostrādāja tur sešus mēnešus. Pēc tam bija atslēdznieks LNS mācību un ražošanas uzņēmumā Elvīras ielā līdz tam laikam, kad šis uzņēmums bankrotēja. Būdam prasmīgs aroda meistars, viņš nepalika bez darba, pārgāja strādāt A/S „Rīgas siltums”, kā arī paralēli strādāja SIA „Kurzemes namu apsaimniekotājs”. Bet tagad viņš ir siltumtehniķis LNS SIA „Nekustamie īpašumi”: pārzina siltummezglus visās LNS piederošajās ēkās, tostarp arī jaunuzceltajā LNS Rehabilitācijas centrā un KC „Rītausma”.

Grabeža kungs, kādas atmiņas glabājat par savu bērnību un jaunību?

Nāku no Latgales, Ludzas. 1949. gadā uz trīs dienām iestājos Laizānu Kurlmēmo skolā, pēc tam mācījos Rīgas Kurlmēmo skolā, kuru beidzu 1962. gadā. Un uzreiz sāku strādāt. Bet vienlaikus mācījos arī Raiņa skolā, lai iegūtu vidējo izglītību. Biju starp pirmajiem nedzirdīgajiem, kas mācījās šajā skolā. Tolaik mums bija jāmācās 5 gadus, turklāt kā „eksperimenta trustiešiem”, jo arī skolotājiem tā bija jauna pieredze. Bērnbā sapņoju kļūt par tālbraucēju, bet nedzir-

dības dēļ šis sapnis palika nepiepildīts.

Kā jūs kļūvat par atslēdznieku – siltumtehniķi?

Kāds paziņa piedāvāja man darbu Elvīras ielas tuvākajā katlumājā. Toreiz man likās, ka šis darbs nebūs grūts, tādēļ piekritu. Sākumā šo profesiju apguvu pašmācības ceļā: visu izpētīju, laboju, izjaucu un liku kopā detaļas. Pamazām tā krājās praktiskās zināšanas, pēc laika jau spēju patstāvīgi strādāt šajā amatā. Protams ar pašizglītībā iegūtām zināšanām nepietika, tādēļ izgāju apmācības kursus dzirdīgo kolēģu grupā. Atestācijas apliecību dabūju un tā arī paliku šajā amatā līdz šim. Man savs darbs patīk, to veicu ar prieku.

Jūsu darba pienākumi?

Kontrolēju siltuma mezglu darbību, apsekoju apkures siltuma padevi, novēršu avārijas gadījumus. Vasarā jāveic profilaktiskās pārbaudes, lai sagatavotos ziemai. Protams, ikdienā ir arī daudz sīku laboju. Gadās, ka piestrādāju arī citur, ja kāds lūdz palīdzību.

Kas pa šiem gadiem darbā mainījies?

Mūsdienās modernās tehnoloģijas strauji ienāk arī šajā sistēmā. Ar tām strādāt daudz vieglāk, darba apjoms samazinās. Agrāk, jāatzīst, smaga darba bija daudz vairāk, piemēram, jānomaina čuguna stāvvadi, un citas dažādas bojātas detaļas, kas ātrāk satrūd.

Kādi ir jūsu klienti?

Bezgala dažādi, bet lielākoties gan krievi, kas dzīvo mūsu rajonā. Savus darbus veicu daudzās ēkās, pie tam visā namā – no pagraba līdz jumtam. Klienti mēdz sūdzēties

Bez vajadzīgām zināšanām par amata meistarību kļūt nav iespējams, tāpēc vispirms jāmācās

par problēmām, tad man jāprot viņiem visu izskaidrot tā, lai saprastu, jo reizēm klientu bojājumi notiek nolaidības dēļ. Kad laboju kaut ko, bieži vien mani pacienā ar kafiju, saka paldies. Katru rītu nevaru precīzi būt darbā, jo uz ielas mani uzrunā klienti, viņu samērā daudz. Dzīvokļos vai mājās regulāri laboju vai nomainu pilošus krānus, saplūkušas caurules, bojātus radiatorus utt.

Tātad jūs strādājat arī ārpus darba laika?

Protams. Brīvajā laikā mainu ūdens skaitītājus, bet tikai labiem cilvēkiem. Man ir licence, kas dod man tiesības to darīt. Ja cilvēkiem vajag palīdzību, nežēloju savu laiku, dodos palīgā. Man ir visi instrumenti, kas ir nepieciešami individuālajam darbam. Bez tam labi pārzinu visus sava rajona siltumtīklus.

Kā jūs komunicējat ar klientiem?

Nav problēmu, varu izmantot savu skaņu valodu. Ja klienti runā čukstus vai neskaidri, tad izmantoju vienkāršus žestus vai arī palūdzu citu cilvēku palīgā, ja kāds ir tuvumā. Bet šādu gadījumu ir ļoti maz. Esmu iemācījies arī krievu valodu, lai varu sazināties ar cittautiešiem.

Vai tev ir labi apmaksāta profesija?

Es teiktu, teicami apmaksāts darbs. Bez vajadzīgām zināšanām par amata meistarību kļūt nav iespējams, tāpēc vispirms jāmācās. Ja jauniešiem ir interese par šo profesiju, tad jāstājas kādā arodskolā. Šo amatu vajag nevis gribēt, bet mīlēt. Viena nelaime ir tā, ka šajā profesijā nepieciešama komunikācija ar cilvēkiem un telefonsaruna ar klientiem avārijas gadījumā.

Jums vispār ir brīvs laiks?

Pietiekami daudz! Man patīk sērfot internetā, eju ciemos, veicu mājas darbus. Domāju, normāli atpūšos. Vasarās braucu uz laukiem Alūksnes rajonā, palīdzu savas vedeklas vecākiem.

Kāpēc jums ir divi mobilie telefoni un trīs numuri?

Vienam telefonam ir pārāk klusa skaņa, bet tas labs īsziņu sūtīšanai, savukārt otrajam ir divi numuri. Man patīk, ja man viss ir daudzskaitlī – divos vai trīs variantos. Piemēram, man ir divi bērni – dviņi: dēls un meita, divas mašīnas, divas mājas (lauku un piepilsētas).

Vai es – šobrīd laikraksta korespondents – varētu būt tāds pats amatmeistars kā jūs?

Ja tev tiešām ir šāda vēlēšanās, tad ej izmācīties šo amatu. Bet, ja tev nolūks tikai pieņemt lielu naudu, tad nesanāks. Manuprāt, tu drīzāk esi kantora darbinieks.

Vai varat salīdzināt nedzirdīgus un dzirdīgus klientus?

Liela atšķirība! Dzirdīgie klienti labāk saprot manu darbu un to respektē. Bet ir tādi nedzirdīgie, kuri nesaprot, reizēm ir pārāk prasīgi un neapmierināti.

Vai jūs sekojat aktuāliem notikumiem valstī?

Protams, aktīvi sekoju visiem notikumiem, lai personīgi varu tos kaut kā prognozēt un zināt, ko sagaidīt no nākotnes. Šobrīd aktualizēta eiro ieviešana. Vispār esmu pret eiro Latvijā. Mums ir jāaglabā sava nacionālā valūta.

Grabeža kungam saku paldies par sarunu. Cik gan ilgi viņš vēl strādās savā darbā? Viņš atbild: „Domāju, vēl pietiekami ilgi – kamēr veselība atļaus”. Lai veselība turas tik ilgi, cik pašam gribētos! ▲

ĪSAS ZIŅAS NO LNS MĀJASLAPAS

Ieguldījums tavā nākotnē

PROJEKTĀ „KLUSUMA PASAULE”

Enģeļu saiets Alūksnes klubā (20.12)

Klubā notika radošās pašizteiksmes nodarbība – filcēšanas prasmes apguve projekta „Klusuma pasaule” klientiem. Sākumā neveicās, bet pēc kāda laika tapa īsti mākslas darbi eglītes izgreznošanai. Telpā uzvirvoja īsta svētku sajūta. Ļaudis paši ar savām rokām uzbūra svētkus! Psiholoģe Natālija daudz ko jaunu pastāstīja par Ziemassvētku tradīcijām.

Rēzeknes ļaudis dalās svētku radīšanas pieredzē (3.01)

CITOS PROJEKTOS

Latgales projekts vēršas plašumā (20.12)

Šajā projektā jau pieteikušies 42 klienti, kā arī piesaistīti speciālisti, nodrošināta vajadzīgā datortehnika, mēbeles, darba materiāli, sporta inventārs utt. Klienti iesaistīsies datorprasmju apguvē un pilnveidē, plānoti semināri, vizītes un ekskursijas, deju un diskusiju kluba nodarbības, individuālās konsultācijas, kultūras un radošā nometne.

Projekta „Nepalikt vieniem klusumā” pasākums “Veco gadu aizvadot!” (3.01)

28. decembrī šajā kopā pulcējās Centra klienti – pensionāri.

BIEDRĪBĀS UN CITUR

Ļaviņu biedrībā: par aktuāliem notikumiem (22.01)

19. janvārī biedrībā ļaudis sanāca uz kārtējo informatīvo pasākumu. A. Osmanis informēja par jaunākiem notikumiem Latvijā un ārzemēs. Vita Kamare (no Rīgas) video prezentācijā sniedza plašu materiālu par gadījumiem, ko der zināt ikvienam nedzirdīgam dažādās dzīves situācijās. Izraisījās diskusija par nedzirdīgo dzīvi.

Labie rūķi Rēzeknes biedrībā (4.01)

Rēzeknieši aktīvi piedalījās labdarības pasākumā: nesa apģērbu, apavus, rotaļlietas,

Interesu kluba „Saimniecīte” praktiskajās nodarbībās rēzeknieši ākli darbojās piparkūku cepšanā un izrotāšanā. Tas bija interesanti un aizraujoši! Kad piparkūkas gatavas, varēja pie tējas tases tās kopā nogaršot.

Ventspilī: atpūta un sporta aktivitātes (14.01)

Gada nogales pasākums iesākas ar kopīgu dziesmu. Arī vakara gaitā visus iepriecināja skaists priekšnesums – „Baltā dziesma” dzīvesbiedru Civkunovu izpildījumā. Jautro noskaņu vairoja loterijas, dažādas spēles un rotaļas.

Rēzeknē apbalvo Gada cilvēkus (15.01)

Sagaidīt Jauno gadu Rēzeknē bija ieradusies pašu biedri, viesi un draugi. Īpašs pārsteigums bija trenera Andreja Bogdanova sveiciens futbola komandai „Latgale” – piemiņas suvenīru pasniegšana esošajiem un tagadējiem komandas dalībniekiem, atzīmējot tās 5 gadu jubileju.

Šajā gadumijā tur laikam iesākās vēl nebijusi tradīcija – Rēzeknes biedrības izcilāko ļaužu, notikumu izvērtēšana un goda nosaukumu piešķiršana. Pasākuma gaitā noskaidrojās, ka: „Gada notikums 2012” ir **izremontētās telpas Rēzeknes RB** („Latgales” projekta ietvaros); „Gada pašdarbnieks 2012” – **Vadims Višņakovs**; „Gada cilvēks 2012” – **Arturs Vindačs**; „Gada sportists 2012” – **Arturs Vinogradovs**.

Visi kopīgi veidoja Roku nospiedumu plakātu ar novēlējumiem nākamajam gadam. Sanākušos priecēja viesi no cirka trupas „Arlekīns”.

Projekts „Attīstības vektors” realizācijā (21.01)

Pirmā darbu uzsākusi grupa, kas gatavo videomateriālu zīmju valodā par finanšu piesaistīšanu no ESF un citiem finanšu avotiem, sagatavojot projektus konkursiem, kā arī pēc tam tos realizējot.

Uz nodarbībām finanšu piesaistē un projektu gatavošanā / vadīšanā nokomplektēta apmācību grupa ar 10 dalībniekiem. Tās sāksies februārī.

grāmatas, lai iepriecinātu līdzcilvēkus, kas nonākuši grūtībās. Sociālās aprūpes pārvaldes darbinieki par to bija patīkami pārsteigti.

Paldies vēlreiz visiem labajiem rūķiem: **Ilonai Fominai, Ligai Pauniņai, Annai Kosovai, Jeļenai Jaņevičai, Ļubovai Makužai** u.c.

Nedzirdīgo (218.) bērnu dārzam mainīts nosaukums (10.01)

No 1. janvāra Rīgas 218. speciālās pirmsskolas izglītības iestādei mainīts nosaukums. Tagad tā ir Rīgas pirmsskolas izglītības iestāde „Dzintariņš”.

Sagatavoja: **Ivars Kalniņš**
Foto: **Līga Pauniņa**

LASĪTĀJI VĒRTĒ

ELVĪRA ČAIKA, Daugavpils:
„KOPSOLĪ” LASA AR BAUDU

„Kopsolī” viss kopumā ir labi, bet mums ir savādāka situācija, pie mums ir daudz krievu, viņiem ir grūti izlasīt avīzi, tikai foto paskatās un – viss! Tāpēc, tad, kad mums notiek informācijas pasākumi, pārrunas par nedzirdīgo dzīvi, pati pastāstu, par ko raksta „Kopsolī”.

Par tēmām runājot, daudzi saka, ka vajadzētu vismaz kaut kādas ēdienu receptes un dažādus praktiskus padomus, piemēram, kā iztīrīt traipus, arī par veselības saglabāšanu, skaistumkopšanu. Tagad ir auksts laiks, varētu uzrakstīt, kā aizsargāties no iesnām, kādas tējas lietot, ja saaukstējas utt.

Janvāra numurā patika intervija ar Sandru Gerenovsku, par to kā jaunajam Rehabilitācijas centram pagājis iepriekšējais gads, kā tagad darbojas LNS iestāde, kādas bija grūtības un kas vēl gaidāms.

Patika arī raksts par Andri Dombrovski, kuram vajadzēja veidot dzīvi no jauna. Kad es lasīju šo rakstu, no sākuma bija skumji, ka viņš tik daudz pārdzīvojis, pēc tam pārņēma patīkama sajūta, prieks, lasot, kā viņu „izvilka” no mājām, ar ko viņš tagad nodarbojas.

Raksti avīzē man patīk tāpēc, ka sniedz noderīgu informācijas, ko varu pastāstīt tālāk, jo mūsējie grib zināt, kas notiek pie mums un ārzemēs. Lasu „Kopsolī” no pirmās lapas līdz pēdējai – visu līdz galam.

Atceros, septembra numurā bija apraksts, ko darīt, ja lidojuma laikā rodas nepatīkamas sajūtas. Man pašai arī ausīs rodas sāpes nolaižoties, tāpēc bija interesanti izlasīt ārsta padomus, ko darīt šādos gadījumos. Tāda praktiska informācija ir lietderīga. Ar baudu vienmēr laba veselība un veiksmē darbā!

Materiālu organizēja: **Zigmārs Ungurs**
Foto: no persiniskā arhīva

KO NOZĪMĒ MĪLĒT?

IVARS KALNIŅŠ WWW.LAFAYETTE-ONLINE.COM UN NO PERSONISKĀ ARHĪVA

Mīlestība ir tad, kad tu jūti, ka nevari iztikt bez otra cilvēka. Kad tu esi prom no viņa, tu visu laiku domā tikai par viņu. Mīlestība ir tāda: šis cilvēks tev pieskaras, un tu jūties tā, it kā staigātu pa mākoņiem. Bet varbūt kāds šeit pateiktu vēl ko citu, jo katrs to jūt savādāk... Par to, Mīlestības dienai tuvojoties, pārdomās dalās trīs ideālie pāriši: KASPARS UNTE un EMĪLIJA MATEIKAITE, AIVIS GRĀVĪTIS un KATRĪNA CIEKURE, ANDA un RAVIS TĪDEMAŅI. Romantiskā un sirsnīgā saruna noritēja kruīza ceļojumā uz Stokholmu.

AIVIS UN KATRĪNA

Abi viens otrā ieskatījušies kādās sporta spēlēs Saulkrastos 2010. gadā. Bet jau pirms tam Aivis bija ievērojis brīnišķīgu bildi ar Katrīnu zaļā kleitā viņas izlaidumā.

„Man allaž patikušas meitenes ar brūnām acīm,” viņš atklāj. No tās reizes puisis šad tad par skaisto meiteni iedomājās, un īstajā brīdī viss arī sākās.

Katrīna atceras, kā no Aivja saņēmusi apsveikumu izlaidumā, pēc tam viņš jautājis, vai viņa būšot sporta spēlēs. Jau sporta pasākumā viņa nojautusi, ka Aivis grib ar viņu draudzēties. Bet abi pāris mēnešus nesatikās, laikam taču vajadzēja izsvērt savas jūtas. Tikai sagaidot 2011. gadu, Aivis uzdrošinājās atklāt savas jūtas, kaut arī Katrīna sākotnēji atturējās, pagaidīja otru priekšlikumu draudzēties. Kad tas notika atkārtoti, arī meitene atzina savas

simpātijas pret viņu.

Tad katru dienu abi čatoja Skype līdz tam laikam, kad no Inčukalna Aivis pārcēlās dzīvot pie viņas. Aivis atklāti atzīst: „Es ticu mūžīgai mīlestībai un vēlos apprecēt viņu. Katrīna ir īpaša.” Savukārt Katrīna Aivi raksturo šādi: „Viņš ir apķērīgs un maigs, man patīk viņa mati un zilās acis.”

KASPARS UN EMĪLIJA

Kādu dienu puisis Kaspars portālā Facebook bija ievērojis meitenes Emīlijas profilu.

Viņa likās ļoti pievilcīga. Ne velti Emīlijai patika pozēt skaistās bildēs. Kaspars tolaik meklēja kādu meiteni Lietuvas pusē. Bet Emīlija pirmā aizsūtīja viņam vēstuli ar „Hello! How are you?” (Sveiks! Kā tev iet? – tulk.). Kaspars nevarēja viņai atteikt atbildi, jo viņa ir tik ļoti skaista. Pēc kāda laika

abi jau sazinājās Skype. Pirmā tikšanās notika Emīlijas dzimšanas dienas svinībās Viļņā, un abi bija ļoti sajūsmīnāti par redzēšanos klātienē. Sajūtas bija neapraķstāmas!

Abi draudzējas gandrīz divus gadus, attiecības nostabilizējušās. Ir neaizmirstama viņu attiecību pirmā gadadiena. Emīlija neskojpas ar komplimentiem par savu puisi: „Viņš ir mierīgs un optimists, uz viņu var paļauties. Kaspars izda-

ra visu, ko palūdzu. Man tā patīk viņa sprogainie mati!” Bet Kaspars par viņu izsakās: „Esmu priecīgs par viņas raksturu visā kopumā. Man patīk – Emīlija ir zīlbinoša un maiga būtne, man vismīļākā.”

Kaspars un Emīlija uzskata, ka mīlestība ir divu cilvēku jūtu izpausme, kas uzreiz redzama pēc acu skatiena. Abi tic, ka tā var pastāvēt mūžīgi, un tāpēc kaļ lielus kopīgas nākotnes plānus...

RAIVIS UN ANDA

Raivis stāsta, ka 2001. gada septembrī, kad uzsācis mācības SIVA profesionālajā skolā, ļoti gribējies veidot nopietnas attiecības ar kādu meiteni.

Viņa kursā Anda bija vis-smukākā. Tā arī Raivis nākamo

sievu saskatīja tieši viņā. Bet Anda atceras, Raivi par draugu gribēja daudzas meitenes, jo viņš ir ļoti simpātisks puisis.

Toreiz Andai nebija mobilā telefona, Raivis to aizņēmas no drauga, lai pēc skolas varētu sazināties ar Andu. Tad sekoja pastaigas pie jūras. Anda jūta, ka arī vēlas veidot attiecības ar viņu. Raivis bija vīrišķīgs, slaidis un ar patīkamu stāju un attieksmi, tāpēc drīz vien iepatikās, bet viņa uzreiz neatklāja savas jūtas...

Un nu abi laulībā nodzīvojuši desmit gadus, tagad viņiem ir divas meitas – Sāra un Anna.

Raivis stāsta, ka piecu gadu kāzu jubilejā devušies uz smalku restorānu, bet par godu 10 gadu jubilejai abi jauno – 2013. gadu sagaidīja Tenerifē (Spānijas salā). Raivis uzskata, ka vērtība tam, ko sniedz attiecības ģimenē, katru gadu pieaug, un cer nākamajos piecus un desmit kopdzīves gadus nosvinēt vēl jaukāk.

Bet vai ir kāda atšķirība tagadējā jūtu līmenī ar to laiku, kad viņi satikās? Anda uzskata, ka pirms 10 gadiem abi bija jauni un veica tikai pašus pirmos soļus ceļā uz īstu mīlestību. Tagad

tā nostiprinājusies ar kopdzīves pieredzi, kļuvusi pilnīgāka. Savukārt Raivis domā, ka īpašas izmaiņas gandrīz tikpat kā nav. Viņš, piemēram, tāpat joprojām cenšas brīvdienās sievai sagādāt kādu pārsteigumu, darīt visu, lai viņai būtu labi.

Raivis par savu Andu: „Viņa man tiešām ir ideāla sieva un mīloša mamma bērniem.” Bet Anda raksturo savu vīru šādi: „Man visvairāk patīk, kā viņš strādā, rūpīgi dara visu tā, lai būtu pozitīvi rezultāti. Labs tētišs, spēlējās ar meitām. Prot sagādāt pārsteigumus.”

Paldies šiem trīs pārišiem par atklāto sarunu! Lai viņu mīlestība mirdz spoži kā zelts visa mūža garumā. Lai tā nezūd nekad, bet ar gadiem aug lielumā! Lai izdodas! Un tad pēc gadiem 10 – 20 varbūt atkal tiksimies ar šiem pāriem Mīlestības dienas noskaņās! ▲

INTERVIJAS AR LNSF GADA SPORTISTIEM – 2012

VISA PAMATĀ – DAUDZ SMAGU TREIŅU

2012. gada Latvijas Nedzirdīgo federācijas izcilākais sportists MĀRIS GRĒNIŅŠ atbild uz jautājumiem.

Jau otro gadu pēc kārtas esi LNSF Gada labākais sportists un konkurentu tev nav. Kā tu domā, kāpēc LNSF nav citu izcilu sportistu, kuri spētu uzrādīt tikpat augstvērtīgus rezultātus?

Grūti atbildēt, kāpēc nav vēl citu izcilu sportistu, ko vēlētos izvirzīt, – kaut gan ir daudzi ļoti labi sportisti, piemēram, Laura Gaile, tagad jaunā paaudze nāk – Sergejs un Ilze. Kādreiz bija Jānis Smons un Alnis Kuļikovs, viņi abi bija talantīgi, žēl ka bija spiesti meklēt darbu ārzemēs. Ja būtu valsts vai privāto sponsoru atbalsts, viņi arī būtu medaļnieki un ar lieliem sasniegumiem.

Visu pamatā nosaka tas, cik daudz ir iespēju nodarboties ar sportu. Ja citās valstīs var tikai trenēties un par to vēl maksā, nav jādodomā, ko ēdīsi, no kā dzīvo, var domāt tikai par treniņiem. Bet Latvijā nedzirdīgajiem sportistiem tas nav iespējams, un diemžēl daudzi talantīgi sportisti šo sadzīves apstākļu, materiālu apsvēruma dēļ beidz karjeru. Lai sasniegtu augstus rezultātus, nepieciešama nauda un materiāls atbalsts. Tas ir kā ar mašīnu – ir laba mašīna, bet, lai brauktu, tai vēl ir nepieciešams benzīns, apkope, eļļa un tā tālāk. Bez apkopes mašīna tikai stāv.

Kas ir pamatā taviem stabilajiem un augstajiem rezultātiem?

Visa pamatā ir ļoti daudzi un smagi treniņi – gandrīz katru dienu. Un sirds patika pret to, ko

dari. Es pats savus personīgos līdzekļus tajā ieguldu, un, protams, noderīgs ir arī LNSF atbalsts.

Ar ko 2012. gads tavā sportista karjerā atšķiras no citiem gadiem?

Ar to, ka bija vienā sezonā divi svarīgi čempionāti, Igaunijā, Tallinā Eiropas telpu čempionāts un Pasaules čempionāts Kanādā. Vajadzēja gatavoties cauru sezonu diviem čempionātiem. Arī ar to, ka vairāk koncentrējos uz nedzirdīgo čempionātiem un mazāk uzmanības pievērsu citiem Latvijas čempionātiem, upurēju Latvijas Olimpiādi Liepājā, kur varēju sasniegt augstus rezultātus. Pasaules čempionāts Toronto iekrita vasaras vidū – līdz šim visi čempionāti bija vasaras beigās vai septembrī, tas man pārvilka svītru visiem citiem Latvijas čempionātiem.

Kādi ir tavi plāni 2013. gadā?

2013. gadā ir kārtīgi jāpagatavojas olimpiādei Bulgārijā, jāgatavojas par visiem simt procentiem, jo Olimpiāde ir tikai reizi četros gados. Protams, ceru labi nostartēt, lai pašam prieks par to.

Pastāsti par savu dzīvi ārpus sporta. Ar ko nodarbojies, vai mācies, strādā? Ko dari brīvajā laikā?

Jā, vienu brīdi strādāju par saimniecības daļas vadītāju lielā bērnodrāzā, jo bija vajadzīgi līdzekļi dzīvošanai un sportošanai, jo neviens par sportu man nemaksā. Bet atkal nonācu strupceļā, jo jāstrādā bija kārtīgi, bet bērnodrāza direktors mani nelaida pat uz vienu dienu uz sacensībām, ne bezalgas atvaļinājumā.

Ja tā padomā, cik daudz ir sportā sasniegts, bet atbalsta no valsts nekāda, izņemot prēmiju, ko godīgi nopelnīju par sasniegumiem un smagu darbu. Un nācās iet prom no darba sporta dēļ. Joprojām studēju psiholoģiju 2. kursā pa vakariem neklātienēs grupā, studijas sportam netraucē. Brīvā laika ir maz; ja ir, tad atpūšos un skatos kinofilmas datorā vai arī lasu grāmatas. ▲

VISAS DOMAS PAR SPORTU

LNSF 2012. gada otrais labākais sportists ARTŪRS BEITIKS atbild uz jautājumiem.

Vai cerēji, ka kļūsi par LNSF gada otro labāko sportistu?

Tas man bija pārsteigums. Kad mani izsauca skatuvē un apsveica, protams, nopriecājos par šo godu.

Par kādiem sasniegumiem tu izpelnījies šo titulu?

Vienkārši centos labi spēlēt un savai komandai gūt daudz vērtu futbolā.

Vai tu trenējies un piedalies sacensībās vēl arī kādos

citos sporta veidos?

Jā, man patīk arī volejbols, piedalos smilšu volejbola, futbola un arī citu sporta veidu sacensībās.

Ko tu gribētu sasniegt sportā?

Kā jau visi sportisti, vēlos sasniegt pēc iespējas labākus rezultātus un tikt uz kādām lielākām sacensībām.

Kādi ir tavi mērķi sportā šogad, kādās sacensībās piedalies?

Turpināšu trenēties, spēlēšu tā, lai komanda gūtu labus rezultātus futbola un smilšu volejbola sacensībās.

Ko tu dari brīvajā laikā, vai tev ir kādas aizraušanās?

Lielāko daļu mana brīvā laika aizņem sports. Mans lielākais hobijs ir futbols, bet vēl, cik laika atliek, spēlēju volejbolu, šahu, novusu, metu šautriņas. ▲

ĻOTI VĒLAS IZCĪNĪT MEDAĻU OLIMPISKAJĀS SPĒLĒS

Neliela saruna ar 2012. gada LNSF trešo labāko sportisti, vieglatlēti ILZI ĀRI. Lūk, ko viņa atbildēja uz KS jautājumiem!

Vai juties pārsteigta, ka tiki nominēta kā 2012. gada trešā labākā sportiste?

Jā, man tas bija ļoti liels pārsteigums. Tomēr guvu palielinātu ticību par sevi, savām spējām un pati noticēju, ka esmu laba sportiste. Un tas bija brīdī, kad pirmo un otro vietu ieguva vīrieši. Tās bija ļoti patīkamas izjūtas.

Par kādiem rezultātiem tu ieguvi šo trešās labākās sportistes titulu? Kur un kā šos rezultātus ieguvi?

Šo titulu man palīdzēja sasniegt rezultāti vairākās sacensībās. Eiropas sacensībās jauniešiem Polijā ieguvi divas medaļas – par otro un trešo vietu. Tad vēl bija arī sacensības Igaunijā.

Kādi ir tavi plāni šogad? Vai trenējies visu laiku un kādos sporta veidos?

Šogad mani plān nopietni – cītīgi jātrenējas, lai sagatavotos Nedzirdīgo olimpiskajām spēlēm Bulgārijas galvaspilsētā Sofijā.

Ļoti jau gribētos tur izcīnīt medaļu, tāpat kā paveicās manam tētim, kurš pirms 20 gadiem dabūja trešo vietu augstlēcšanā tieši Bulgārijā, Sofijā. Vēl man jāpiedalās arī dzirdīgo sacensībās. Vidēji es trenējos trīs reizes nedēļā un tieši vieglatlētikā. ▲

LNS projekts "KLUSUMA PASAULE"

Ieguldījums tavā nākotnē

EIROPAS SAVIENĪBA

GALVENIE PASĀKUMI BIEDRĪBĀS 2013. GADA FEBRUĀRĪ

LIEPĀJĀ

2., 7., 14., 21., 28. 02 pl. 15. 30 Avīžu un žurnālu koplasišana
9., 23. 02. pl. 15. 30 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi
16. 02 pl. 15 Konkurss „Ko tu proti ēdienu gatavošanā”

VALMIERĀ

7., 14., 21., 25., 28. 02 pl. 14 Avīžu un žurnālu koplasišana
16. 02 pl. 12 Konkurss „Ko tu proti?”
16. 02 pl. 14 Metenis
18. 02 pl. 14 Mutvārdu žurnāls „Gribam visu zināt”
20. 02 pl. 12 Iekļaujies – ieskats dzirdīgo pasaulē
25. 02. pl. 12 Lekcija – reklamētie medikamenti

JELGAVĀ

5. 02 pl. 17 Avīžu un žurnālu koplasišana
10. 02 pl. 12 Jelgavas latvisko tradīciju pasākums „Meteņi”

19. 02 pl. 15 Izziņas gājiens

ALŪKSNĒ

9. 02 pl. 12 Darbu izstāde „Parādi man!”
11. 02 pl. 12 Lekcija
16. 02 pl. 11 Avīžu un žurnālu koplasišana
16. 02 pl. 12 „Karnevāla diena”
25. 02 pl. 12 Tikai draugi tiekas

RĪGĀ

13., 27. 02. pl. 17 Pārrunas
15. 02 pl. 18 – Tematisks pasākums „Valentīna karnevāls”

TUKUMĀ

7. 02 pl. 17 Avīžu un žurnālu koplasišana
17. 02 pl. 15 Tukums latvisko tradīciju pasākums „Meteņi”

VENTSPILĪ

2. 02 pl. 15 Medicīniska rakstura informācija
9., 23. 02 pl. 15 Avīžu un žurnālu koplasišana
16. 02 pl. 15 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi

MĪĻI SVEICAM!

94

10. 02 ANNA DIMANTE, Rīgas
26. 02 MARTA SILIŅA, Rīgas

80

4. 02 JŪLJANS VORONĒCKIS,
Daugavpils

75

25. 02 RASMA KURĒNA, Rīgas

70

5. 02 GAĻINA MOLOIČIKA, Rīgas
16. 02 RUTA FELDMANE, Rīgas

65

17. 02 VIESTURS LĀCIS, Rīgas
22. 02 JĀNIS ZANDOVSKIS, Rīgas

60

16. 02 ZINAIDA ANDREJEVA, Rīgas

55

11. 02 ANDRIS VOROTINSKIS, Rīgas
17. 02 LILIJA ZĪBARTE, Daugavpils
18. 02 JAKOVŠ AVSEJEVS, Daugavpils
26. 02 TATJANA SILIŅA, Rīgas
26. 02. DAIGA CIELAVA, Rīgas

50

6. 02. JEĻENA VINOGRADOVA
Daugavpils biedrība

AICINA DARBĀ

Zivju pārstrādes uzņēmums „TIN FISH” nodarbina vairāk par 200 cilvēkiem, ražojot pamata produkciju – šprotus. Tajā piedāvā darbu šprotu pakotājiem jeb blīvētājiem, kā arī speciālistiem ar tehniskām zināšanām.

Alga pēc padarītā darba apjoma (par sarakstotā kārbu skaitu), labākie pakotāji izpelnā līdz 450 Ls.

Darbs organizēts divās maiņās: pirmā pl. 6 – 15, otrā pl. 15 – 23. 30. Katru dienu nodrošināti uzņēmuma autobusi no Ventpils, Talsiem, Ugāles un Dundagas par brīvu.

Mūsu ražotne atrodas Melnsilā, Rojas pagastā. Blakus ražošanas ēkai atrodas izremontētas kopmītnes. Katrā istabiņā iespējams dzīvot 2 – 3 cilvēkiem. Par kopmītni nav jāmaksā.

Informē: valdes locekle **Inese Koha**

Kontakti: 29251106, 28388744, info@tinfish.eu

ĪPAŠAIS
SVEICIENSANDRIM ALNIM UN
RUTAI FELDMANEI

*Jums vēlam soļot skaistu taku,
Lai tajā šķēršļu nebūtu nekad,
Mēs vēlam prieku, laimi, ziedus,
Bet skumjas, vilšanos nekad.*

Mīļie, lai jums laba veselība, dzīvesprieks un izturība nākamajā dzīves gadā! Daudz laimes jums abiem apaļajās dzimšanas dienā!

*No jūsu mīļajiem
klasesbiedriem*

AICINĀJUMS
„MELODZIESMĀM – 40”

23. februārī pl. 15 k.c. „Rītausma” notiks jubilejas pasākums „Melodzesmām – 40”.

Tiek aicināti bijušie un tagadējie dziedātāji.

Pieteikties pie Elfas Zariņas līdz 10. februārim. Ieeja ar ielūgumiem.

LĪDZJŪTĪBAS

*Neko jau vairs nevajadzēja –
Ne stiprus draugus,
Ne augstus radus ...
Tik vien – lai vēl kavējas nakts,
Lai dzeguzīte skaita gadus,
Bet pārtrūka takts...*

☞ Izsakām dziļu līdzjūtību **ŠIRANTU** ģimenēm, zaudējot vīru, tēti un vectētiņu.

Valmieras biedrība

☞ Skumju brīdi esam kopā ar **GUNITU** ŠIRANTI, zaudējot mīļo tēti.

Tālavas Nedzirdīgo sporta klubs

☞ Izsakām līdzjūtību **GUNTAI** APSĪTEI, zaudējot māsu Ēriku.

Valmieras biedrība

☞ Mūžībā aizgājušas mūsu biedres **MARIJA BRAMANE** (1936.25.03 – 2013.9.01) un **JEFROSINIJA PONOMAREVA** (1935.4.10–2013.15.01).

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem un draugiem.

Rīgas biedrība

Izsakām līdzjūtību **ZAIGAI JOCEI** ar ģimeni, tēvu mūžībā pavadot.

Liepājas biedrība

☞ Izsakām visdziļāko līdzjūtību **MARIJAI ŠVARCAI**, vīru **JĀNI ŠVARCU** zaudējot (1926. 2. 03 – 2013. 21. 01).

Ventpils biedrība

IEPAZĪSIMIES

Vēlos iepazīties ar sievieti (25 – 35 gadi). Dzīvoju Pakistānā. Esmu nedzirdīgs (34 gadi). Mans brālis – pakistānietis ir laimīgi precējies ar sievieti no Latvijas, tādēļ arī es vēlos iepazīties ar latviešu meiteni.

Ja vēlaties iepazīties ar mani, sūtiet sms manai brāļasievai – 29786637, un viņa organizēs mūsu tikšanos.

TV PIEDĀVĀ TEĀTRA
IZRĀDI AR SUBTITRIEM

Sestdien, 16. februārī pl. 12. 35 LTV1 pārraidīs Nacionālā teātra izrādi „Sfinksas” ar subtitriem

Ieguldījums tavā nākotnē

Laikraksts “Kopsoli” tiek izdots LNS projekta “Klusuma pasaule” aktivitātes 2.12 ietvaros ar Eiropas Sociālā fonda (85%) un Latvijas valsts (15%) līdzfinansējumu.

Atbildīgā par materiālu saturu: laikraksta “Kopsoli” galvenā redaktore Ilze Kopmane